

N. 42

SEANCE DE L'APRES-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

M. Vannieuwenhuyze, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Vannieuwenhuyze, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.

De vergadering wordt geopend om 14 h 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. Decléty, Evers et Van Thillo, pour raisons de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Decléty, Evers en Van Thillo, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAP — MESSAGE

De Voorzitter. — Bij boodschap van 7 januari 1993 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals het ter vergadering van die dag werd aangenomen, het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Akkoord betreffende de Europese Economische Ruimte, van de protocollen, van de slotakte en van de bijlagen, ondertekend te Porto op 2 mei 1992.

Par message du 7 janvier 1993, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance de ce jour, le projet de loi portant approbation de l'Accord sur l'Espace économique européen, des protocoles, de l'acte final et des annexes, signés à Porto le 2 mai 1992.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le Président. — En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

Le recours en annulation de l'article 55, 3°, de la loi du 28 juillet 1992 portant des dispositions fiscales et financières (numéro du rôle 476).

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1992-1993
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1992-1993

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

Het beroep tot vernietiging van artikel 55, 3°, van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen (rolnummer 476).

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat de l'arrêt n° 1/93 rendu le 7 janvier 1993, en cause du recours en annulation partielle de l'article 55 de la loi du 28 juillet 1992 portant des dispositions fiscales et financières, introduit par la SPRL Agrivita et la SPRL Miramag Benelux (numéro du rôle 429).

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het arrest nr. 1/93, uitgesproken op 7 januari 1993 inzake de vordering tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 55 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen, ingesteld door de BVBA Agrivita en de BVBA Miramag Benelux (rolnummer 429).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Budget administratif — Administratieve begroting

M. le Président. — En exécution des articles 15 et 22 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives, par suite de redistributions d'allocations de base de l'année budgétaire 1992, le budget administratif modifié de la Dette publique de l'année budgétaire 1992 (2e série).

Overeenkomstig de artikelen 15 en 22 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, heeft de Regering, tengevolge van herverdelingen der basisallocaties voor het begrotingsjaar 1992, de gewijzigde administratieve begroting van de Rijksschuld (2e reeks) van het begrotingsjaar 1992 aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden.

— Renvoi à la commission des Finances.
Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Rapport sur la construction européenne

Rapport over de Europese integratie

M. le Président. — Le Gouvernement a déposé un rapport sur la construction européenne 1991-1992.

De Regering heeft een rapport ingediend over de Europese integratie 1991-1992.

Ce document a été imprimé et distribué par les services de la Chambre des représentants sous le numéro 788/1 (1992-1993).

Dit document werd door de diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers gedrukt en rondgedeeld onder het nummer 788/1 (1992-1993).

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen van wet.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions de loi.

U hebt de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen van wet met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions de loi à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen van wet in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions de loi comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN BELLE AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE VERSCHILLENDE VOORSTELLEN VAN DE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN VAN DE EUROPESE COMMISSIE VOOR AFSPRAKEN INZAKE DIRECTE BELASTINGEN BEDOELD TEGEN KAPITAALVLUCHT»

QUESTION ORALE DE M. VAN BELLE AU MINISTRE DES FINANCES SUR «LES DIFFÉRENTES PROPOSITIONS DES ÉTATS MEMBRES DE LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE ET DE LA COMMISSION EUROPÉENNE CONCERNANT DES ACCORDS RELATIFS AUX IMPÔTS DIRECTS ET AYANT POUR OBJET LA LUTTE CONTRE L'ÉVASION DES CAPITALS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Belle aan de minister van Financiën over «de verschillende voorstellen van de lidstaten van de Europese Gemeenschap en van de Europese Commissie voor afspraken inzake directe belastingen bedoeld tegen kapitaalvlucht».

Het woord is aan de heer Van Belle.

De heer Van Belle. — Mijnheer de Voorzitter, de Europese Commissie onderzoekt momenteel verschillende voorstellen van lidstaten van de Europese Gemeenschap voor afspraken inzake directe belastingen bedoeld om kapitaalvlucht tegen te gaan. De Europese Commissie werkt zelf aan dergelijke voorstellen.

Graag had ik van de minister vernomen wat de voorstellen van de verschillende lidstaten, in het bijzonder van België en van de Commissie zelf precies inhouden. Meent de minister dat er ruimte zal zijn om afspraken te maken over maximale aanslagvoeten, waaronder deze inzake personen- en vennootschapsbelastingen? Zijn dergelijke afspraken mogelijk zonder voorafgaande aanpassing van de Belgische Grondwet? Welke andere problemen voorziet de minister dienaangaande?

Is het niet aan te raden in afwachting van de afspraken, waarbij in het licht van het verdwijnen van de grenzen kapitaalvlucht nu reeds kan worden vermeden, de verschillende belastingaanslagen aan te passen aan de gemiddelden die in EG-verband bestaan?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Maystadt.

De heer Maystadt, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, met een mededeling van 26 juni 1992 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen aan de Europese Raad en het Parlement haar besluiten ter kennis gebracht inzake de voorstellen uitgebracht door het comité onder voorzitterschap van de heer Ruding en die betrekking hebben op de oriëntaties inzake belasting van de ondernemingen in het kader van de versterking van de interne markt.

Na onderzoek van het rapport-Ruding en van voornoemde mededeling en op advies van de *ad hoc* werkgroep, heeft de raad van ministers van Financiën op 23 november 1992 aan de commissie haar besluiten meegedeeld over de oriëntaties.

Meer bepaald kan ik bij de vragen van het geacht lid het volgende aanstippen.

Ten eerste, de raad keurt het standpunt van de Commissie goed volgens hetwelk het voorstel van het comité-Ruding omtrent een minimumtarief van de vennootschapsbelasting van 30 pct. problemen zou scheppen.

Ten tweede, geen enkel voorstel werd in aanmerking genomen inzake de personenbelasting.

Ten derde, omtrent de kapitaalvlucht deelt de Raad de bezorgdheid van de Commissie en het comité-Ruding over de gevolgen van bijzondere belastingstelsels bestemd om internationaal verplaatsbaar kapitaal aan te trekken en andere belastingstimuli, wanneer deze stelsels of stimuli een verlies aan inkomsten kunnen teweegbrengen voor andere lidstaten.

De raad heeft beslist dit laatste punt terug te sturen voor onderzoek door de *ad hoc* werkgroep. Tot op heden heeft de voorzitter geen datum vastgelegd op de agenda.

Het lijkt delicaat en zeker voorbarig mij vandaag uit te spreken over de inhoud van de voorstellen die zullen worden gedaan en over de eindbeslissing die de Ecofin-raad moet nemen.

Wat de vraag betreft of België zich inzake tarieven op het gemiddelde moet afstemmen, wijs ik de heer Van Belle erop dat inzake vennootschapsbelasting de maatregelen die de grondslag van deze belasting raken evenveel — zelfs meer — weerslag hebben als het tarief zelf en dat de tariefgemiddelden slechts een zeer onvolmaakte weerspiegeling zijn van een sterk gediversifieerde werkelijkheid.

Inzake kapitaalvlucht tenslotte onderstreep ik dat België op zijn kapitaalbalans een sterk overschot tegenover het buitenland heeft.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Belle voor een repliek.

De heer Van Belle. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord, maar heb toch nog een vraag.

Men gaat dus niet over tot de harmonisatie van de personen- en vennootschapsbelasting, terwijl de Europese grenzen geopend zijn. In de tweede helft van dit jaar zal België het voorzitterschap van de EG op zich nemen. Het lijkt mij toch wel bijzonder aangewezen, mijnheer de minister, nu al deze zaken aan te kaarten. Indien u dit niet doet, komt er een grote kapitaalvlucht met voor ons grote fiscale verliezen tot gevolg, die moeten worden gecre-

pereerd op de personenbelasting, een belasting ten nadele van inkomsten uit arbeid. Ik dring er dus op aan dat u tracht zo snel mogelijk tot een harmonisatie over te gaan.

QUESTION ORALE DE M. HASQUIN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERES SUR «LA NOUVELLE CARTE D'IDENTITE INTRODUITE EN GRECE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HASQUIN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE NIEUWE GRIEKSE IDENTITEITSKAART»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hasquin au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «la nouvelle carte d'identité introduite en Grèce».

La parole est à M. Hasquin.

M. Hasquin. — Monsieur le Président, le gouvernement grec a décidé l'impression d'une nouvelle carte d'identité destinée à permettre à ses ressortissants de circuler sans passeport à l'intérieur de la Communauté.

Il apparaît que la religion dont se réclame le titulaire de la carte devra obligatoirement figurer sur celle-ci. A notre connaissance, la Grèce sera le seul pays à imposer cette mention. Cette décision a provoqué l'émoi et l'inquiétude des minorités catholiques et juives, dans un pays où l'Eglise orthodoxe n'a jamais brillé par sa tolérance. Faut-il rappeler l'antisémitisme virulent d'une Eglise, qui s'est particulièrement exercé au XXe siècle et a provoqué, un peu avant la guerre mondiale, la diaspora des Juifs de Salonique?

Ce problème a-t-il été abordé en Conseil des ministres de la CEE? Quelle représentation est-il possible de prévoir? Il me paraît essentiel que les onze autres pays adoptent, en cette matière, une position commune et énergique.

Je rappelle que des dispositions communes ont, me semble-t-il, été prises en vue d'uniformiser les cartes d'identité à l'intérieur de l'Europe des Douze. Je me permets d'insister sur un dossier diffusé récemment par la Ligue française contre le racisme et l'antisémitisme, dossier qui évoquait un grand nombre de faits extraordinaires et répréhensibles se déroulant actuellement en Grèce; ils rappellent fâcheusement les événements qui se sont produits dans un certain nombre de pays d'Europe voici cinquante ou soixante ans.

On publiait récemment des listes de francs-maçons, en les vouant aux gémonies et à la vindicte populaire. Il n'est pas bon de voir un certain nombre de fichiers s'établir dans un pays comme la Grèce. En effet, on peut raisonnablement s'interroger quant à leur utilisation future.

Il me semble que nous ne pouvons rester insensibles face à cette situation, monsieur le Vice-Premier ministre.

M. le Président. — La parole est à M. Claes, Vice-Premier ministre.

M. Claes, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, le ministère grec de l'Intérieur travaille, en effet, à la mise au point d'un nouveau modèle de carte d'identité, conforme aux normes européennes. Ce document devrait mentionner la religion de son détenteur; cette disposition serait prise pour répondre aux exigences du clergé orthodoxe grec. On comprend que ce projet suscite une profonde inquiétude au sein des minorités juives et catholiques.

Jusqu'à présent, il s'agit seulement du projet d'un département ministériel grec. Il me revient que des consultations avec d'autres départements ministériels étaient encore organisées la semaine dernière, ce qui montre qu'au sein des autorités grecques, le projet ne fait pas encore l'unanimité.

Quoi qu'il en soit, je partage les préoccupations de l'honorable membre: la mention de la religion du détenteur d'une carte d'identité n'est pas compatible avec l'ordre juridique d'un Etat européen tel que nous le concevons. Je suis prêt, en accord avec les autres Etats membres, à entreprendre des démarches pour que la Grèce abandonne son projet.

La question n'a pas encore été discutée à l'échelon européen. Notre ambassade à Athènes suit de près l'évolution de cette affaire, en coordination avec les autres ambassades des pays européens.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER EEMAN AAN DE MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU OVER «DE ACHTERSTALLIGE UITKERING VAN TOELAGEN VOOR AIDS-ONDERZOEKPROJECTEN AAN HET FONDS VOOR GENEESKUNDIG WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK»

QUESTION ORALE DE M. EEMAN AU MINISTRE DE L'INTEGRATION SOCIALE, DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT SUR «LA LIQUIDATION DES SUBVENTIONS ARRIEREES AUX PROJETS D'ETUDE SUR LE SIDA AU FONDS DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE MEDICALE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Eeman aan de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de achterstallige uitkering van toelagen voor aids-onderzoekprojecten aan het Fonds voor geneeskundig wetenschappelijk onderzoek».

Het woord is aan de heer Eeman.

De heer Eeman. — Mijnheer de Voorzitter, de Ministerraad besliste op 19 april 1987 aan het Fonds voor geneeskundig wetenschappelijk onderzoek, een jaarlijks krediet van 20 miljoen frank ter beschikking te stellen, gedurende vijf jaar, en aan te rekenen op het Geneesmiddelenfonds.

Bij de koninklijke besluiten van 9 juni 1987 en 27 april 1988 kwam de federale overheid haar verbintenissen na voor de begrotingsjaren 1987 en 1988. Dit blijkt echter niet het geval te zijn voor de begrotingsjaren 1989 tot 1992.

Blijkens verklaringen van gemeenschapsminister Detiège zou daarenboven de Vlaamse Gemeenschap niet over voldoende middelen beschikken om deze achterstallen te betalen.

Het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en de Gemeenschappen voor de uitbouw van een onderzoeksprogramma inzake aids van 29 november 1991 regelt de toelagen voor het wetenschappelijk onderzoek.

De aandacht wordt er echter op gevestigd dat dit samenwerkingsakkoord een totaal ander programma betreft, dat staat naast het engagement dat de nationale overheid in 1987 nam en dit derhalve geenszins vervangt; de finaliteit van beide programma's is bovendien totaal anders.

Graag vernam ik dan ook van mevrouw de minister wanneer bovenvermelde achterstallen zullen worden uitbetaald. Kan dit eventueel ten laste van het Geneesmiddelenfonds, waarop de toelagen 1987 en 1988 werden uitgekeerd?

M. le Président. — La parole est à Mme Onkelinx, ministre.

Mme Onkelinx, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. — Monsieur le Président, effectivement, le Fonds national de la recherche scientifique a développé, en 1987, une initiative dans la recherche contre le sida, et ce par l'intermédiaire du Fonds de la recherche scientifique médicale.

Le but de la recherche était, d'une part, le développement d'un vaccin contre le sida et, d'autre part, le développement d'un médicament à action préventive ou thérapeutique.

Le Conseil des ministres du 10 avril 1987 a approuvé cette initiative et, ce qui est important, l'a libellée comme action préventive.

Le Fonds de la recherche scientifique médicale a confié ces programmes à deux groupes de recherche avec une expérience particulière dans ce domaine, notamment les équipes dirigées par les professeurs De Clercq de la KUL et Burny de l'ULB.

Comme les deux projets relevaient du domaine du médicament, il semblait évident au ministre des Affaires sociales, et au secrétaire d'Etat à la Santé publique de l'époque d'imputer ces crédits au Fonds des médicaments. Le subside a été versé en 1987 et en 1988.

Des problèmes sont survenus en 1989, comme l'a signalé l'honorable membre.

En effet, la réforme de l'Etat, en 1989, n'a pas été très claire en ce qui concerne la poursuite de ce programme. En principe, tout ce qui concerne la prévention a été communautarisé et ceci vaut aussi pour la prévention du sida.

A cette époque, il existait deux programmes «sida» importants: les programmes de recherche «vaccin» et «médicaments», dont je viens de parler et le contrôle des tests sida qui est effectué par les centres de référence sida.

En 1989, les Communautés ont voulu développer leurs propres programmes de prévention et ne se sentaient plus liées par les engagements pris préalablement à l'échelon national.

Le financement des centres de référence a été repris par l'INAMI qui a conclu des conventions avec ces centres de façon temporaire et à condition que la Santé publique trouve une solution alternative pour les années qui suivent. Ainsi, le comité de gestion n'a pas voulu prolonger les conventions pour l'année 1993 et des négociations sont en cours.

En ce qui concerne les programmes de recherche «médicaments», le Fonds de la recherche scientifique médicale a avancé lui-même l'argent afin de ne pas interrompre ses travaux.

Mon prédécesseur, M. Delizée, a voulu respecter les décisions prises, notamment celle du Conseil des ministres du 10 avril 1987, qui situait ces programmes dans le domaine de la prévention, ainsi que le protocole de la réforme de l'Etat qui veut que la prévention soit une compétence communautaire.

Pour autant que je sache, le Fonds de recherche scientifique médicale a trouvé une source alternative de financement — du moins pour les années 1990 et 1991 — et, actuellement, il cherche une solution pour les vingt millions de 1989.

Je voudrais encore vous communiquer deux éléments. L'un concerne les moyens mis à disposition du Fonds des médicaments. Ce fonds est resté national, mais bien entendu uniquement pour des matières nationales!

L'autre concerne les crédits alloués au FNRS. Ces derniers ont été versés en majeure partie aux Communautés afin de leur permettre de poursuivre la même politique. Sur un montant d'environ 723 millions, plus de 318 millions ont été versés à la Communauté flamande, un peu plus de 260 millions ont été versés à la Communauté française, le National conservant à peu près 144 millions.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Eeman voor een repliek.

De heer Eeman. — Mijnheer de Voorzitter, ik wens de minister alleen maar te danken voor haar antwoord.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN HOOLAND AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE REGELINGEN TEN GUNSTE VAN DE LAATSTE DIENSTPLICHTIGEN «1993»

QUESTION ORALE DE M. VAN HOOLAND AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR «LES DISPOSITIONS EN FAVEUR DES DERNIERS MILICIENS «1993»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Hooland aan de minister van Landsverdediging over «de regelingen ten gunste van de laatste dienstplichtigen «1993».

Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, het ziet er naar uit dat wij hier wekelijks over de krijgsmacht zullen handelen. In het vooruitzicht dat de dienstplicht per 1 januari 1994 wordt afgeschaft, zijn er in deze overgangsfase toch een aantal belangen van de laatste dienstplichtigen te vrijwaren. Het is onze gezamenlijke plicht daar verscherpt op toe te zien en werk van te maken, onder meer om redenen van billijkheid.

Daarom zou ik de minister volgende vragen willen stellen.

Ten eerste, de dienstdienst wordt ingekort tot zes maanden in Duitsland en tot acht maanden in België.

De heer Mouton, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Waarom worden alle dienstplichtigen die niet tot de lichte 1993 behoren daarvan uitgesloten, ook wanneer zij in 1993 hun dienst verrichten? Kan de huidige regeling nog worden herzien?

Ten tweede, in de overgangsfase 1993 is het billijk meer sollicitatiegelegenheid te bieden aan de dienstplichtigen. Kan tijdens de laatste twee maanden van de dienst een meer soepele sollicitatiemogelijkheid worden verzekerd? Zo ja, hoeveel dagen en zo neen, waarom niet?

Ten derde, is grotere tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing met het openbaar vervoer mogelijk, wanneer verre kazernerings onvermijdelijk is?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Delcroix.

De heer Delcroix, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de Ministerraad van 18 september 1992 werd goedkeuring gegeven aan de vermindering van de dienstdienst van acht tot zes maanden in Duitsland. Het betreft het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 april 1991 met betrekking tot de bepaling van de duur van de werkelijke dienstermijn van de dienstplichtigen.

Het grootste deel van de dienstplichtigen van de lichte 1993 zal onder de wapens zijn tussen 1 juli 1993 en 1 mei 1994. Het is omwille van de billijkheid, die de heer Van Hooland ook heeft aangehaald, dat dienstplichtigen van eenzelfde lichte ook eenzelfde dienstermijn moeten volbrengen.

Degenen die bijvoorbeeld verdaging van oproeping verkregen, hebben reeds een gunst verworven en kunnen in de toekomst bezwaarlijk nog eens van een gunst genieten in de vorm van een kortere dienstermijn. Daarom menen wij dat de voorgestelde regeling gehandhaafd moet blijven.

Heel wat dienstplichtigen volbrengen hun legerdienst na het beëindigen van hun studies en vóór het uitoefenen van een eerste job. Tijdens de laatste maanden zijn velen onder hen dan ook bezig een gepaste baan te zoeken. In de Commissie van advies voor de dienstplichtigen werd trouwens een voorstel geopperd om de militieklasse 1993 drie dagen supplementair verlof toe te kennen uitsluitend bedoeld om te solliciteren. Dit verlof dient volgens mijn adviescommissie te worden opgenomen tijdens de laatste twee dienstmaanden.

Ik overweeg zo'n sollicitatieverlof toe te kennen aan dienstplichtigen, mits een aantal voorwaarden vervuld zijn, bijvoorbeeld op het vlak van controle. Wij willen eventuele misbruiken vermijden.

Van januari 1992 af zijn reeds nieuwe bepalingen van toepassing betreffende de kosteloze vervoerbewijzen voor dienstplichtigen. Deze bepalingen kennen aan bepaalde dienstplichtigen meer kosteloze vervoerbewijzen toe en maken een einde aan vroeger bestaande anomalieën. De dienstplichtigen die hun dienst volbrengen in een aan België aangrenzend land en hun haardstede in België of Duitsland hebben, evenals de dienstplichtigen in dienst in België of bij de BSD die hun haardstede in Duitsland hebben, ontvangen twee kosteloze vervoerbewijzen per maand. De dienstplichtigen in dienst in België of bij de BSD of in een aan België aangrenzend land die hun haardstede in zo'n land hebben, ontvangen één gratis vervoerbewijs per maand. Grotere tegemoetko-

mingen in de kosten van verplaatsing met het openbaar vervoer is niet mogelijk, gezien de ons opgelegde budgettaire beperkingen. De huidige regeling zal dus ook voor de laatste lichter behouden blijven.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland voor een repliek.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is nu niet het ogenblik om het eerste probleem dat ik naar voren bracht, uit te diepen. Billijkheid kan inderdaad moeilijk exact worden omschreven. Toch bestaat er onbetwistbaar nog een grote mate van onbillijkheid. Zij die, bijvoorbeeld, vorig jaar in januari op goed advies toch nog uitstel vroegen en in de zomer 1993 afstudeerden zijn intussen reeds aan het werk, met alle voordelen vanden alsook met alle gevolgen voor de recruten, met wie zij eventueel op dezelfde schoolbanken zaten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE ROO AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE MAATREGELEN DIE ZICH OPDRINGEN IN HET LICHT VAN DE STIJGENDE WERKLOOSHEID»

QUESTION ORALE DE M. DE ROO AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LES MESURES QUI S'IMPOSENT EN RAISON DU CHOMAGE CROISSANT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Roo aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de maatregelen die zich opdringen in het licht van de stijgende werkloosheid».

Het woord is aan de heer De Roo.

De heer De Roo. — Mijnheer de Voorzitter, wij worden de laatste tijd steeds meer geconfronteerd met onheilspellende berichten over de stijgende werkloosheid in ons land. Niet alleen de cijfers die recent werden gepubliceerd, bekommeren ons, maar ook de talloze berichten over herstructurerings- en sluitingen van ondernemingen.

De cijfers die vorige week werden gepubliceerd duiden op ongeveer 438 000 volledig uitkeringsgerechtigde werklozen, waarvan 185 000 mannen en 253 000 vrouwen. Daarin zijn niet begrepen de 74 000 niet meer werkzoekende oudere werklozen.

Mevrouw de minister, er wordt een nationale tewerkstellingsconferentie aangekondigd. Wanneer zal deze worden georganiseerd, hoe wordt zij voorbereid, is daaromtrent reeds overleg gepleegd met de Gewesten, overweegt u bepaalde concrete maatregelen op het vlak van de werkloosheid?

Mijnheer de Voorzitter, dit alles om te onderstrepen dat wij allemaal zeer bekommerd zijn om de groeiende plaag van de werkloosheid bij mannen, vrouwen en jongeren, maar ook om het probleem van de langdurige werkloosheid, dat een coherente aanpak vraagt en waarbij niet alleen de nationale overheid, maar ook de Gewesten een belangrijke rol kunnen spelen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan u verzekeren dat ikzelf en de hele Regering zich bewust zijn van de ernst van de toestand op de arbeidsmarkt en van de nefaste gevolgen ervan op het vlak van de werkloosheid. Ik ontvang geregeld bedrijfsleiders. De meesten komen met dezelfde boodschap, namelijk dat er moeilijkheden zijn in het bedrijf, dat men denkt hetzij aan een herstructurering, hetzij aan een sluiting van bepaalde afdelingen van het bedrijf. Dat houdt in dat mensen zonder werk vallen, wat een verzwarende van het budget van de werkloosheid in al haar onderdelen betekent, want ook de brugpensioenen zijn er een onderdeel van.

Wij moeten in de eerste plaats erin slagen het begeleidingsplan, waarover een akkoord bestaat tussen de federale overheid en de Gewesten, tot een goede start te brengen. Dat vraagt een enorme inspanning omdat men voor een stuk van politiek verandert. Men verandert van politiek omdat de inspanningen van de vormingsdiensten van de Gewesten in grote mate waren gericht op de zeer langdurige werklozen. Wanneer een bocht wordt genomen van 180 graden, en vanaf nu wordt getracht de werklozen zeer vlug te begeleiden, dan is dat een eerste grote evolutie.

De tweede evolutie is dat het een verplichte begeleiding wordt, daar waar het tot nu toe om een vrijwillige begeleiding ging.

De derde evolutie is dat er controle wordt uitgeoefend, namelijk dat degenen die worden opgeroepen om het begeleidingsplan te volgen, worden gecontroleerd op de resultaten.

Heel die operatie tot een goed einde brengen vergt veel werk en zeer veel inspanningen. Momenteel worden er personen aangevraagd zowel door de RVA, de VDAB, Forem en de BGDA. Die aanwervingen vormen op zich reeds een verhoging van de tewerkstelling. Ik hoop dat begin volgende maand de eerste resultaten kunnen worden bekendgemaakt.

Hoewel ik graag had gezien dat er in het interprofessioneel akkoord nog meer aandacht werd besteed aan de tewerkstelling, moet ik erkennen dat de sociale partners er gelukkig wel oog voor hebben gehad. De inspanning van 0,15 pct. wordt verdergezet voor de risicogroepen waar er een probleem is, ofwel inzake vorming, ofwel inzake tewerkstelling. 0,10 pct. wordt besteed aan de financiering van het begeleidingsplan en bovendien zijn er de positieve acties voor vrouwen. Voor degenen die boven de 0,15 pct. nog een supplementaire inspanning doen, zou eventueel een beroep worden gedaan op het tewerkstellingsplan van 1 miljard, maar die discussie blijft nog open.

De resultaten van de IPA zijn bemoedigend, ook al hadden wij nog verder willen gaan. Ik heb de voorzitters van de paritaire comités gevraagd om op sectorieel vlak de aandacht voor de tewerkstelling niet te laten verslappen. Men mag zeker niet alleen aandacht hebben voor de voordelen voor degenen die al werk hebben.

Het tewerkstellingsplan van 1 miljard is nog altijd niet gestart, omdat er nog geen akkoord bestaat tussen de sociale partners over de vraag wie naast de KMO's en de rustoorden aan de gesprekstaf zal mogen plaatsnemen. Ook over de voorwaarden is men het nog niet eens. Ik hoop dat hierover deze week meer duidelijkheid komt, zodanig dat deze zaak volgende week aan de kabinetsraad kan worden voorgelegd en we de week nadien de koninklijke besluiten kunnen uitvaardigen.

De tewerkstellingsconferentie wordt voorbereid rond drie thema's. Een eerste thema handelt over de voor- en nadelen van de tewerkstellingsmaatregelen en over het al dan niet verderzetten van het parallelle tewerkstellingscircuit.

Een tweede thema betreft de arbeidskost, zowel de sociale zekerheidskost als de arbeidskost op zich. Hierbij rijst de vraag of de financieringsbasis van de sociale zekerheid in de toekomst gewijzigd zal moeten worden. Op mijn verzoek werkt het Planbureau ter zake een aantal voorstellen uit.

Een derde thema handelt over de arbeidsherverdeling. Op aandringen van de vakbonden worden voorstellen tot arbeidsherverdeling onderzocht, ook inzake kostprijs. Het is immers de vraag of arbeidsherverdeling zonder wijziging van arbeidskost, van loon en van alle mogelijke sociale voordelen, wel houdbaar is voor de ondernemingen.

Samen met de administratie, met mijn kabinet en een aantal professoren bereiden wij deze tewerkstellingsconferentie dus voor. Zodra wij met de voorbereiding ervan klaar zijn, zullen de sociale partners en de Gewesten bij de bespreking worden betrokken. Wellicht zullen we dan begin maart, als de tewerkstellingsrondes in de Gewesten beëindigd zijn, de tewerkstellingsconferentie kunnen starten om ze dan in de loop van de maand mei — ik kan mij daar nog niet precies over uitspreken — te beëindigen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOZIE AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «WERKEN DIE IN HET DOMEIN RYCKEVELDE TE BEERNEM, ZONDER BOUWVERGUNNING WERDEN UITGEVOERD»

QUESTION ORALE DE M. LOZIE AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR «DES TRAVAUX QUI ONT ETE REALISES SANS PERMIS DE BATIR DANS LE DOMAINE RYCKEVELDE A BEERNEM»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Lozie aan de minister van Landsverdediging over «de werken die in het domein Ryckvelde te Beernem, zonder bouwvergunning werden uitgevoerd».

Het woord is aan de heer Lozie.

De heer Lozie. — Mijnheer de Voorzitter, in augustus 1992 begon het ministerie van Landsverdediging in het domein Ryckvelde op het grondgebied Beernem, met de werken voor een «nieuwbouw sanitair en burelen» voor het NBCD-centrum. De ontbossing en de nieuwbouw gebeurde zonder bouwvergunning, en dit in een gebied dat op de gewestplannen als een natuurontwikkelingsgebied staat ingeschreven.

Nadat op 6 augustus 1992 een proces-verbaal werd opgesteld, diende het ministerie van Landsverdediging een regularisatieaanvraag in op 10 augustus 1992, waarop op 22 augustus door de dienst Stedebouw een negatief antwoord werd gegeven. Toch werd ondertussen verder gebouwd. Op 8 december 1992 stelde de ambtenaar van Stedebouw aan de procureur in Brugge de afbraak van de gebouwen en de herbebossing van het terrein als herstelmaatregel voor. Tot op vandaag lijkt de betrokken militaire overheid geen aanstalten te maken om deze herstelmaatregel uit te voeren. Precies op het ogenblik dat heel wat militaire domeinen worden verlaten, is het onaanvaardbaar dat in natuurgebieden wordt overgegaan tot nieuwbouw, bovendien zonder vergunning.

Kan de minister mij meedelen waarom na de weigering van de regularisatieaanvraag de werken toch werden verdergezet? Wanneer zal door de bevoegde instanties een begin worden gemaakt met de uitvoering van de herstelmaatregel, namelijk de afbraak van de gebouwen en de herbebossing van de terreinen? Waarom acht het ministerie van Landsverdediging het nodig om precies in een natuurgebied het NBCD-centrum uit te breiden met milieubelastende activiteiten, terwijl er heel wat militaire terreinen en infrastructuur vrijkomen? Werden verschillende alternatieven wel onderzocht? Tenslotte wijs ik er nog op dat de gewestplannen in de eerste plaats door de overheid moeten worden gerespecteerd, ook al gaat het ministerie van Landsverdediging niet akkoord met de bestemming van dit gebied als natuurontwikkelingsgebied.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Delcroix.

De heer Delcroix, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Lozie voor zijn vraag, waarop ik eerst een eerder formeel antwoord zal geven om daarna ook een perspectief voor de toekomst te schetsen.

Titel III en titel IV van het decreet van 8 en 10 juli 1971 betreffende de bewaring en de indeling van de versterkte plaatsen en militaire posten, de politie van de vestigingswerken en andere betreffende zaken, bevestigen de autonomie van de minister van Landsverdediging ten opzichte van de burgerlijke overheid inzake alles wat de militaire infrastructuur aangaat.

De wetgeving inzake ruimtelijke ordening en stedebouw die expliciet is afgeweken van het decreet van 1791, is niet van toepassing op het militair domein. Wanneer werken worden uitgevoerd aan de grens van het militair domein, langs de openbare weg, dient het departement van Landsverdediging, bekommerd om een goede ruimtelijke ordening, in principe een verzoek in, niet om een toelating te verkrijgen, maar om op een officiële wijze opmerkingen te bekomen waarmee zoveel mogelijk rekening wordt gehouden. De werken in uitvoering op het militair domein

Ryckvelde te Oedelem zijn echter niet langs de openbare weg gesitueerd. Bijgevolg werd, vóór de aanvang der werken, geen verzoek ingediend.

Nochtans werd door de regionale directie van de divisie Infrastructuur van de krijgsmacht te Brugge, ingevolge het bevel de werken stil te leggen en het proces-verbaal opgemaakt op 6 en 10 augustus 1992 door de landelijke politie van Beernem, op 10 augustus 1992 een aanvraag ingediend bij het bestuur van Ruimtelijke Ordening van de Vlaamse Gemeenschap. Dit gaf aanleiding tot een weigering van bouwvergunning omdat de werken worden uitgevoerd op een perceel aangeduid als natuurgebied op het gewestplan Brugge-Oostkust. De werken werden echter verdergezet.

Het ministerie van Landsverdediging heeft, zowel bij de uitwerking van het gewestplan Brugge-Oostkust als na zijn inwerkingtreding, de bestemming van het domein Ryckvelde als natuurgebied betwist. Aangezien het domein Ryckvelde onweerlegbaar een militair domein is, is het decreet van 1791 volledig van toepassing en heeft het departement van Landsverdediging overeenkomstig de erop toepasselijke regels gehandeld.

De gemachtigde ambtenaar van ruimtelijke ordening diende op 8 december 1992 bij de procureur des Konings een vordering in tot herstel van het domein in de voorgaande staat. Het ambt van de procureur heeft, na onderzoek, de zaak echter doorverwezen naar het krijgsauditoraat te Gent. De zaak bevindt zich thans in handen van de rechterlijke macht die te gepasten tijde een oordeel zal vellen over het al dan niet bestaan van een bouw misdrijf voor de vordering tot herstel. Ondertussen worden de werken voortgezet.

De uitbreiding van het huidige nucleaire bacteriologische en chemische «Damage Control»-centrum zal toelaten de opleiding in gesimuleerde en optimaal rendabele omstandigheden te doen verlopen.

Er dient te worden benadrukt dat het varend personeel van de zeemacht meer en meer wordt ingezet in reële operaties. Een brand aan boord is een niet uit te sluiten gevaar. Deze moet zeer vlug kunnen worden geblust teneinde verlies aan personeel te voorkomen en schade aan materieel tot een minimum te beperken.

De werken worden uitgevoerd op militair domein dat weliswaar op het gewestplan verkeerdelijk wordt vermeld als natuurontwikkelingsgebied. Landsverdediging heeft in 1974 en 1977 Stedebouw op deze fout gewezen, echter zonder gevolg.

De nieuwe installaties omvatten leslokalen, burelen en sanitaire voorzieningen. Deze nieuwbouw vormt door haar bestemming noodgedwongen één infrastructuureel geheel. Alternatieven bestaan niet. De activiteiten zijn van administratieve en hygiënische aard en zullen niet-milieubelastend zijn.

Ik geef toe dat een verwijzing naar een wetgeving van 1791 misschien enigszins eigenaardig kan overkomen, maar het is de realiteit. In de toekomst willen wij het echter over een andere boeg gooien. Wij zullen in het kader van onze herstructureringsplannen naar aanleiding van vervreemding van vrijgekomen terreinen en het zoeken naar een nieuwe bestemming steeds overleg plegen met de Gewesten en met de gemeentelijke overheden. Wij hebben daaromtrent trouwens reeds precieze afspraken gemaakt met de Vlaamse Regering, met de Waalse Regering en met de Regering van het Brusselse Gewest. De contacten zullen plaatshebben begin februari. Daarbij zal worden nagegaan op welke wijze op het vlak van ruimtelijke ordening en andere aangelegenheden waarvoor de Gewesten bevoegd zijn, situaties zoals deze van Beernem kunnen worden voorkomen. Ik hoop dus op beterschap in de toekomst.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lozie voor een repliek.

De heer Lozie. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel vast dat ook hij de situatie in het domein Ryckvelde betreurt. Zijn verbintenissen voor de toekomst verheugen mij, maar de minister zal wel begrijpen dat ik

enigszins op mijn honger blijf wat de concrete situatie betreft. Iedereen die vaak in dat natuurgebied gaat wandelen, zal het antwoord eerder ontmoedigend vinden.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

A. ACCORD EUROPEEN ETABLISSENT UNE ASSOCIATION ENTRE LES COMMUNAUTES EUROPEENNES ET LEURS ETATS MEMBRES, D'UNE PART, ET LA REPUBLIQUE DE HONGRIE, D'AUTRE PART, ET ANNEXES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ET XIII, PROTOCOLES 1, 2, 3, 4, 5, 6 ET 7, ET ACTE FINAL AVEC QUATORZE DECLARATIONS COMMUNES, DEUX ACCORDS SOUS FORME D'ECHANGE DE LETTRES ET DEUX ECHANGES DE LETTRES, DEUX DECLARATIONS DE LA COMMUNAUTE, QUATRE DECLARATIONS DE LA HONGRIE ET LETTRE DU GOUVERNEMENT DE LA HONGRIE, FAITS A BRUXELLES LE 16 DECEMBRE 1991

B. ACCORD EUROPEEN ETABLISSENT UNE ASSOCIATION ENTRE LES COMMUNAUTES EUROPEENNES ET LEURS ETATS MEMBRES, D'UNE PART, ET LA REPUBLIQUE DE POLOGNE, D'AUTRE PART, ET ANNEXES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ET XIII, PROTOCOLES 1, 2, 3, 4, 5, 6 ET 7, ET ACTE FINAL AVEC QUINZE DECLARATIONS COMMUNES, DEUX ACCORDS SOUS FORME D'ECHANGE DE LETTRES, DEUX DECLARATIONS DE LA COMMUNAUTE, TROIS DECLARATIONS DE LA POLOGNE ET LETTRE DU GOUVERNEMENT DE LA POLOGNE, FAITS A BRUXELLES LE 16 DECEMBRE 1991

Discussion générale et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

A. EUROPESE OVEREENKOMST WAARBIJ EEN ASSOCIATIE WORDT TOT STAND GEBRACHT TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN HUN LIDSTATEN, ENERZIJD, EN DE REPUBLIEK HONGARIJE, ANDERZIJD, EN BIJLAGEN I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII EN XIII, PROTOCOLLEN 1, 2, 3, 4, 5, 6 EN 7, EN SLOT-AKTE MET VEERTIEN GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARINGEN, TWEE AKKOORDEN IN DE VORM VAN WISSELING VAN BRIEVEN EN TWEE BRIEFWISSELINGEN, TWEE VERKLARINGEN VAN DE GEMEENSCHAP, VIER VERKLARINGEN VAN HONGARIJE EN BRIEF VAN DE REGERING VAN HONGARIJE, GEDAAN TE BRUSSEL OP 16 DECEMBER 1991

B. EUROPESE OVEREENKOMST WAARBIJ EEN ASSOCIATIE WORDT TOT STAND GEBRACHT TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN HUN LIDSTATEN, ENERZIJD, EN DE REPUBLIEK POLEN, ANDERZIJD, EN BIJLAGEN I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII EN XIII, PROTOCOLLEN 1, 2, 3, 4, 5, 6 EN 7, EN SLOT-AKTE MET VIJFTIEN GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARINGEN, TWEE AKKOORDEN IN DE VORM VAN WISSELING VAN BRIEVEN, TWEE VERKLARINGEN VAN DE GEMEENSCHAP, DRIE VERKLARINGEN VAN POLEN EN BRIEF VAN DE REGERING VAN POLEN, GEDAAN TE BRUSSEL OP 16 DECEMBER 1991

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'accords européens établissant une association entre les Communautés européennes et leurs Etats membres et la république de Hongrie, d'une part, et la république de Pologne, d'autre part.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende Europese overeenkomsten waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en de republiek Hongarije, enerzijds, en de republiek Polen, anderzijds.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Pécriaux, rapporteur. — Monsieur le Président, ces conventions doivent être considérées comme des ouvertures commerciales au bénéfice de la Communauté européenne. Elles tendent principalement à promouvoir les principes de la démocratie et de l'économie de marché et, ensuite, à diminuer la pression migratoire à partir de l'Europe de l'Est.

Citons trois caractéristiques de ces conventions: d'abord, elles sont mixtes; ensuite, elles visent à développer un dialogue politique et une collaboration culturelle; enfin, elles ont pour but l'instauration de conseils d'association.

Au cours de la discussion en commission, trois types de questions ont été posées. Les premières étaient relatives aux moyens financiers, en relation avec le sommet d'Edimbourg. Les deuxièmes portaient sur l'aspect culturel des accords et sur la nécessité d'un assentiment des Communautés belges. Les troisièmes s'intéressaient à la structure industrielle, les problèmes relatifs à la fabrication d'acier ayant retenu l'attention d'un de nos collègues.

Dans sa réponse, le secrétaire d'Etat a signalé que les moyens financiers additionnels de la Communauté européenne n'avaient pas encore été entièrement délimités, mais qu'ils seraient accrus.

Il a également mentionné que le volet culturel était à l'étude et serait soumis aux Communautés belges dans le courant du mois de janvier 1993.

Pour ce qui concerne l'acier, il a été rappelé que l'avènement du marché unique mettait fin à la compétence du Benelux en matière de contingent et que le problème serait désormais traité par la Communauté européenne.

Le projet de loi, rédigé sous la forme d'un article unique, a été adopté à l'unanimité des membres de la commission. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. De volgende internationale akten zullen volkomen uitwerking hebben:

1. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Hongarije, anderzijds, en bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII en XIII, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en slotakte met veertien gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden in de vorm van wisseling van brieven en twee briefwisselingen, twee verklaringen van de Gemeenschap, vier verklaringen van Hongarije en brief van de regering van Hongarije, gedaan te Brussel op 16 december 1991;

2. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Polen, anderzijds, en bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII en XIII, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en slotakte met vijftien gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden in de vorm van wisseling van brie-

ven, twee verklaringen van de Gemeenschap, drie verklaringen van Polen en brief van de regering van Polen, gedaan te Brussel op 16 december 1991.

Article unique. Les actes internationaux suivants sortiront leur plein et entier effet:

1. L'Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs Etats membres, d'une part, et la république de Hongrie, d'autre part, et annexes I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII et XIII, protocoles 1, 2, 3, 4, 5, 6 et 7, et acte final avec quatorze déclarations communes, deux accords sous forme d'échange de lettres et deux échanges de lettres, deux déclarations de la Communauté, quatre déclarations de la Hongrie et lettre du gouvernement de la Hongrie, faits à Bruxelles le 16 décembre 1991;

2. L'Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs Etats membres, d'une part, et la république de Pologne, d'autre part, et annexes I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII et XIII, protocoles 1, 2, 3, 4, 5, 6 et 7, et acte final avec quinze déclarations communes, deux accords sous forme d'échange de lettres, deux déclarations de la Communauté, trois déclarations de la Pologne et lettre du gouvernement de la Pologne, faits à Bruxelles le 16 décembre 1991.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel heeft later plaats.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE NOODZAKELIJKE MAATREGELEN OM HARDER OP TE TREDEN TEGEN ZWARTWERK BIJ HET VRACHTVERVOER OVER DE WEG»

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LES MESURES QUI S'IMPOSENT EN VUE DE PERMETTRE UNE ACTION SEVERE CONTRE LE TRAVAIL AU NOIR DANS LE TRANSPORT DE MARCHANDISES PAR LA ROUTE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de noodzakelijke maatregelen om harder op te treden tegen zwartwerk bij het vrachtvervoer over de weg».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, het vrachtvervoer langs de weg is een van de sectoren waar zwartwerk schering en inslag is. Alleen de malafide werkgever profiteert altijd via dit systeem van onduiking van de sociale bijdrage op het loon en in vele gevallen zelfs door het niet-uitbetalen van een deel van de gepresteerde uren. Het bonafide bedrijf wordt geconfronteerd met een oneerlijke concurrentie die het in de verleiding brengt ook dit systeem te gaan toepassen.

De vrachtwagenbestuurder moet — willens nillens — dit systeem van georganiseerde onduiking aanvaarden wil hij bijvoorbeeld niet worden afgedankt. Zolang de baas de gepresteerde uren de facto uitbetaalt in het zwart, zwijgt de chauffeur omdat hij meent er een zaakje mee te doen. Het loongedeelte in het zwart kan in deze sector hoog oplopen aangezien werkdagen van 14 uren geen zeldzaamheid zijn. Bij eventuele betwisting over de gepresteerde uren en bij ziekte en werkloosheid blijkt dit systeem uiteindelijk in het nadeel van de chauffeur en de maatschappij uit te draaien. Als hij ziek wordt zal de vergoeding — uiteraard — alleen maar berekend worden op het gekende loon en niet op het deel in het zwart. Bovendien mist de maatschappij heel wat bijdragen en belastinggelden.

In augustus 1992 heb ik samen met Julien Bauters van de Werkgroep voor een veilig en menswaardig transport een onderhoud gehad met een vertegenwoordiger van het kabinet van minister Smet. Wij hebben toen een nieuwe aanpak voorgesteld om aan de plaag van het zwartwerk in deze sector een einde te maken, en zo de sociale bescherming van de vrachtwagenchauffeurs te versterken. Momenteel berekenen de sociale secretariaten het loon op basis van formulier PC 140.04. Wij willen dit formulier vervangen zien door een dagprestatieblad waarop de chauffeur zelf per uur de soort activiteiten moet vermelden. Gekoppeld aan een verplichte bijvoeging van een kopie van de tachograafschijven wordt daardoor de fraude en het achteroverdrukken van een aantal werkuren door de malafide werkgever onmogelijk. Bij eventuele betwisting is de vrachtwagenchauffeur beter gewapend om het loon te krijgen waarop hij wettelijk gezien recht heeft. De sociale secretariaten kunnen het loon gemakkelijker berekenen via de maandprestatiebladen, die een juiste weergave moeten zijn van de dagprestatiebladen. Aangezien er niet meer in het zwart zal kunnen worden gereden, zullen ook de rusttijden beter worden nageleefd. Hierdoor kunnen accidenten door oververmoeidheid van de chauffeur gemakkelijker worden vermeden. Het verkeer zal er alleen maar veiliger door worden.

Mevrouw de minister, uw kabinetsmedewerker heeft beloofd dat tegen 15 oktober 1992 de resultaten van een studie over de Belgische vrachtvervoersector in Europees perspectief ter beschikking zouden worden gesteld. Dan zou daarover in 1992 nog een nieuw gesprek volgen met vertegenwoordigers van de werkgevers, de leiding van het paritair comité en de vertegenwoordigers van de sociale inspectie om het zwartwerk aan banden te leggen en de overlevingskansen van de bonafide bedrijven niet in gevaar te brengen. Ondertussen blijkt dat meer en meer «lastige» vrachtwagenbestuurders bij hun eventuele ontslag zelfs geen C4-formulier krijgen, waardoor ze niet kunnen stempelen.

Om de groeiende sociale onrust in deze sector weg te werken en om een constructieve bijdrage te kunnen leveren in de strijd tegen de gesignaleerde wraakroepende toestanden kreeg ik graag een antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, beschikken uw diensten of eventueel de diensten van uw nationale collega's over schattingen van de bedragen aan verplichte sociale bijdragen en belastingen die op jaarbasis worden ontdoken door de sector van het vrachtvervoer?

Ten tweede, welke zijn de resultaten van de beloofde studie over de Belgische sector van het vrachtvervoer in Europees perspectief?

Ten derde, welke initiatieven hebt u al genomen om het huidig verplicht formulier PC 140.04 te vervangen door een aangepaste versie van het voorgestelde dagprestatieblad en maandprestatieblad en de aangehechte kopie van de tachograafschijven?

Ten vierde, welke maatregelen hebt u ondertussen al genomen om ervoor te zorgen dat op de dag zelf van een eventueel ontslag de verplichte C4 door de werkgever wordt verstrekt, zodat de ontslagen werknemer toch onmiddellijk stempelgerechtigd wordt?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, de problematiek van het zwartwerk in het algemeen en bij het vrachtvervoer over de weg in het bijzonder, wordt bij het ministerie voor Tewerkstelling en Arbeid nauwlettend gevolgd.

Daarom werd ook met aandacht kennis genomen, mijnheer Cuyvers, van het voorstel terzake dat u en uw medewerker, de heer Bauters, tijdens de vakantieperiode aan een medewerker van mijn kabinet hebben voorgelegd. Mijn kabinetsmedewerker deelde mij mee dat er werd afgesproken dat een studie zou worden gevraagd over de documenten die in de andere EG-landen worden gebruikt voor het toezicht in deze sector en over de noties arbeidstijd en uurloon van toepassing in het vrachtvervoer in de andere EG-lidstaten.

Bovendien werd op deze vergadering overeengekomen — en dit is heel belangrijk — dat deze voorstellen met de resultaten van de vergelijkende studie voor verdere uitwerking zouden worden

voorgelegd aan de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties, vertegenwoordigd in het bevoegd paritair comité. Het betreft hier inderdaad materies die behoren tot de bevoegdheid van de sociale partners.

Daarom ook heeft mijn medewerker, van zodra hij op de hoogte werd gebracht van een rondschrijven van de heer Bauters aan de vrachtwagenchauffeurs, waarin een vertekend beeld werd gegeven van de gevoerde gesprekken, u bij zijn schrijven van 23 oktober 1992 op de hoogte gebracht van zijn verontwaardiging over de gang van zaken, ik citeer: «Ik betreur ten zeerste de wijze waarop gebruik gemaakt werd in het rondschrijven van de heer Bauters, van mijn naam en van het onderhoud dat wij gehad hebben. Het is voor mij zeker onaanvaardbaar wanneer de heer Bauters in dat zelfde rondschrijven voor vrachtrijders stelt: «Het enige wat wij moeten bereiken is de vakbonden voorbijlopen», daar waar op de vergadering uitdrukkelijk overeengekomen werd, dat na het opmaken van een vergelijkende studie van de situatie in de ons omringende landen dit dossier onmiddellijk met de sociale partners vertegenwoordigd in het paritair comité, verder zou worden behandeld.»

In dit zelfde schrijven van 23 oktober 1992 deelde mijn medewerker u bovendien mee dat het opmaken van de vergelijkende studie meer tijd in beslag ging nemen dan oorspronkelijk gedacht.

In antwoord op de door u gestelde vragen kan ik u in ieder geval het volgende meedelen.

Ten eerste, bij de controles van de Inspectie van sociale wetten worden vooral tachygraafschijven en de dagelijkse prestatiebladen gecontroleerd op eventuele onregelmatigheden. Deze laatste liggen vooral in het domein van de arbeidsduur, de rij- en de rusttijden. Vaak ook worden de documenten niet bijgehouden of bewaard. Bij de controles van 195 vervoerondernemingen in 1991 werden in 53 gevallen voldoende ernstige inbreuken ontdekt die leidden tot een proces-verbaal. De gevolgen gegeven aan deze processen-verbaal zijn nu nog niet bekend, aangezien deze dossiers nog in behandeling zijn.

Vermits de gevolgen nog niet bekend zijn is het heel moeilijk om een schatting te maken van het verlies dat de overheid op de sociale zekerheid zou geleden hebben ten gevolge van deze praktijken.

Bovendien zijn er nog de controles uitgevoerd door rijkswacht en politie, waarvan de gevolgen niet bekend zijn bij mijn departement.

Ten tweede, aan de permanente vertegenwoordiging van België bij de EG werd gevraagd de nodige gegevens op te vragen bij de collega's van andere lidstaten. Tot op heden heeft de permanente vertegenwoordiging nog geen antwoorden van de andere lidstaten ontvangen.

Mijn kabinetsmedewerker heeft zich daar vergaloppeerd, want het is heel moeilijk om vanuit een lidstaat bij de elf andere lidstaten een aantal gegevens te vragen. Wanneer men daar echt een studie over wil, dan zal men ofwel een officiële studieopdracht moeten geven en betalen, ofwel zal de EG zelf het heft in handen moeten nemen en een studie terzake maken. Het is bijna onmogelijk om vanuit België via briefwisseling of persoonlijke contacten vanuit de permanente vertegenwoordiging aan het geheel van deze zeer uitgebreide reglementering te komen.

Ten derde, wat de initiatieven inzake de prestatiebladen betreft, kan ik u meedelen dat de voorzitter van het paritair comité voor het vervoer, die zoals u weet aanwezig was op de vergadering, de sociale partners op de hoogte heeft gebracht van de door u gedane voorstellen en van het feit dat een studie terzake werd aangevraagd.

Inderdaad, het dagelijks prestatieblad PC 140.04 maakt deel uit van de collectieve arbeidsovereenkomst van 25 januari 1985 betreffende de arbeidsvoorwaarden en lonen van de bemanningsleden tewerkgesteld in de ondernemingen van goederenvervoer over de weg voor rekening van derden, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 22 juli 1985. Er is dus een CAO ter zake.

Bij de sectoriële overeenkomst van 7 oktober 1992 zijn de sociale partners inderdaad overeengekomen dat over dit prestatieblad en verscheidene andere punten, verder zal worden onderhandeld in de loop van 1993.

Ten vierde, wat tenslotte de mogelijkheid voor de ontslagen werknemer betreft om toch onmiddellijke stempelgerechtigd te worden indien de werkgever zou weigeren het formulier C4 te verstrekken, kan ik meedelen dat de situatie in het paritair comité voor het vervoer niet verschilt van de algemene reglementering ter zake. Dit probleem doet zich niet alleen in de vervoersector voor, maar ook in andere sectoren.

Ingevolge artikel 87 van het ministerieel besluit van 26 november 1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering kan de werkloze te allen tijde zijn uitkeringsaanvraag indienen bij zijn uitbetalingsinstelling door de persoonlijke werkloosheidsverklaring C109, indien hij de nodige formulieren C4 van zijn werkgever niet of niet tijdig kan bekomen. In dit geval zal er worden opgetreden tegen de werkgever. Zo er inderdaad misbruik van de werkgever wordt vastgesteld, dan wordt een proces-verbaal opgesteld dat aan de arbeidsauditeur wordt doorgegeven. Ik herhaal dat deze misbruiken in alle sectoren voorkomen en dat er ook inzake het optreden geen verschil is. Er is dus geen reden om een nieuwe, specifieke maatregel te nemen voor deze sector.

Ik vat samen.

Ten eerste, er is opgetreden in 1991. Wij weten dat er bij de 195 vervoerondernemingen 53 overtredingen zijn vastgesteld waarvoor een proces-verbaal is opgemaakt. De resultaten zijn nog steeds bij de arbeidsauditeurs, en zijn dus nog niet bekend.

Ten tweede, ik spreek mijn twijfel uit in verband met de studie. De vraag is interessant, maar een volledige studie van de twaalf lidstaten door mijn kabinet, mijn departement of zelfs door de permanente delegatie bij de EG, is een heel omvangrijk werk. In alle eerlijkheid, ik zie dit niet gebeuren.

Ten derde, wat de vraag betreft om de prestatiebladen aan te vullen met onder andere de hoeveelheid benzine, deze zal worden besproken door het paritair comité.

Ten vierde, wat de C4 betreft, is er in wezen geen verschil tussen deze sector en de andere sectoren. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister allereerst voor haar antwoord.

Ik wil me distancieren van het schrijven van de heer Bauters. Het lag beslist niet in mijn bedoeling om zulks mogelijk te maken.

Uit het antwoord van de minister blijkt evenwel dat er wel degelijk wantoestanden zijn in deze sector en dat er beter zou moeten worden opgetreden. De minister geeft toe dat er in 1991 in ongeveer een vierde van de onderzochte klachten overtredingen werden vastgesteld. Dit geeft toch te denken.

Wat mijn vraag in verband met een eventuele studie betreft, begrijp ik dat het voor België moeilijk is om op eigen houtje de situatie te onderzoeken van de elf andere EG-lidstaten. België zou echter kunnen aandringen op een Europese studie in verband met de verloning van het vrachtvervoer langs de weg, met het argument dat anders de grote Europese binnenmarkt in gevaar wordt gebracht en dat de economische concurrentievoorwaarden worden scheefgetrokken als gevolg van een te gebrekkig uitgebouwd sociaal Europa. Ik pleit er dus nogmaals voor dat België bij de Europese instanties aandringt op een studie ter zake.

Wat de vraag in verband met PC 140.04 betreft, verheugt het mij te vernemen dat deze suggestie nog niet van tafel is geveegd en dat men begint in te zien dat het aanhechten van een kopie van de tachoschijven kan bijdragen tot een betere controle door de sociale secretariaten en de sociale inspectie.

Mag ik de minister ook vragen al het mogelijke in het werk te stellen om het kader van de sociale inspectie volledig uit te bouwen?

Ik merk echter een probleem op in de oplossing van de minister. Bepaalde werkgevers weigeren namelijk om een formulier C4 toe te staan. De minister gaat ervan uit dat de arbeiders in deze sector hun rechten kennen. Gezien de speciale persoonlijkheden van de arbeiders die zich aangetrokken voelen tot dit soort van werk, vooral tot het internationaal wegvervoer, vermoed ik dat er toch heel wat vervoerders zijn die hun rechten niet kennen. Is het daarom niet mogelijk dat de minister een rondschrijven stuurt aan de transportondernemingen om ze te wijzen op hun verantwoordelijkheid? Er bestaan immers nog veel wantoestanden in deze sector.

Kan er ook geen rondschrijven worden gestuurd aan de vakbonden om ze te vragen de betrokkenen beter te steunen bij een eventueel ontslag?

Tot slot van mijn interpellatie zal collega Lozie een motie indienen, zodat het Parlement zich over deze aangelegenheid kan uitspreken. Het gaat hier immers over een belangrijke groep arbeiders in onze samenleving.

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heer Lozie, luidt:

« De Senaat,

Gehoord hebbende de interpellatie van de heer Cuyvers en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid betreffende de noodzakelijk maatregelen, om het zwartwerk in de sector van het vrachtvervoer te beteugelen,

Is overtuigd van de noodzaak van een betere sociale bescherming van de vrachtwagenbestuurder en van het bonafide vervoerbedrijf,

Vraagt aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid alle maatregelen te nemen voor een betere bescherming van de vrachtwagenbestuurder en van het bonafide vervoerbedrijf. »

De tweede, ingediend door de heren Didden en Verschueren, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Cuyvers en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Cuyvers et la réponse du ministre de l'Emploi et du Travail,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij stemmen later over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, la commission du Travail parlementaire vous propose, pour la semaine prochaine, l'ordre du jour suivant.

Mardi 19 janvier 1993, le matin à 10 heures, l'après-midi à 14 heures.

1. Révision de l'article 26 de la Constitution (proposition de texte relative au référendum).

2. Révision de l'article 117 de la Constitution, en y ajoutant un alinéa 2 élargissant éventuellement aux conseillers laïques les dispositions de l'alinéa 1er.

Mercredi 20 janvier 1993, le matin à 10 heures, l'après-midi à 14 heures.

Reprise de l'ordre du jour des séances de mardi.

Jeudi 21 janvier 1993, le matin à 10 heures.

Révision de la Constitution. Discussion générale de la réforme de l'Etat.

L'après-midi à 15 heures, éventuellement le soir à 19 heures.

1. Prise en considération de propositions de loi.

2. Questions orales.

3. Reprise de l'ordre du jour des séances de mercredi.

4. Interpellations:

a) De M. Goovaerts au Premier ministre sur « la campagne publicitaire menée par un membre de son Gouvernement au sujet des procédures accélérées »;

b) De M. Cuyvers au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « la position de la Belgique à l'égard du projet de directive européenne 88/496 concernant la protection légale des inventions biotechnologiques ou, en d'autres termes, l'octroi de brevets relatifs à des organismes génétiquement modifiés. »

Vendredi 22 janvier 1993, à 14 heures 30.

1. Projet de loi portant approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la République fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, de l'acte final, du procès-verbal et de la déclaration commune, signées à Schengen le 19 juin 1990. (Continuation.)

2. Autres projets contenant approbation de conventions.

A 16 heures 30:

— Vote sur les dispositions constitutionnelles, dont la discussion est terminée, à la majorité prévue par l'article 131 de la Constitution;

— Vote(s) nominatif(s) sur l'ensemble des projets de loi dont la discussion est terminée;

— Vote sur les motions déposées en conclusion d'interpellations.

Dames en heren, de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor:

Dinsdag 19 januari 1993, 's ochtends om 10 uur, 's namiddags om 14 uur.

1. Herziening van artikel 26 van de Grondwet (voorstel van tekst betreffende het referendum).

2. Herziening van artikel 117 van de Grondwet, om een tweede lid toe te voegen dat eventueel de in het eerste lid opgenomen voorzieningen uitbreidt tot de lekenconsulenten.

Woensdag 20 januari 1993, 's ochtends om 10 uur, 's namiddags om 14 uur.

Hervatting van de agenda van de vergaderingen van dinsdag.

Donderdag 21 januari 1993, 's ochtends om 10 uur.

Herziening van de Grondwet. Algemene bespreking van de staatshervorming.

's Namiddags om 15 uur, eventueel, 's avonds om 19 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen van wet.
2. Mondelinge vragen.
3. Hervatting van de agenda van de vergaderingen van woensdag.
4. Interpellaties:

a) Van de heer Goovaerts tot de Eerste minister over «de gevoerde publiciteitscampagne inzake het snelrecht door een lid van de Regering»;

b) Van de heer Cuyvers tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over «de Belgische houding tegenover het ontwerp van Europese richtlijn 88/496 betreffende de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen of met andere woorden betreffende het patenteren van genetisch levende wezens».

Vrijdag 22 januari 1993, om 14 uur 30.

1. Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, van de slotakte, van het protocol en de gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990. (Voortzetting.)

2. Andere ontwerpen houdende goedkeuring van verdragen.

Te 16 uur 30:

— Stemming over de afgehandelde grondwetsbepalingen met de meerderheid, bepaald bij artikel 131 van de Grondwet;

— Naamstemming(en) over het geheel van de afgehandelde ontwerpen van wet;

— Stemming over de moties tot besluit van interpellaties.

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden? (Instemming.)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 2, EERSTE LID, VAN DE WET VAN 29 MAART 1976 BETREFFENDE DE GEZINSBIJSLAG VOOR ZELFSTANDIGEN

VOORSTEL VAN WET WAARBIJ DE TOEKENNING VAN DE ADOPTIEPREMIE WORDT UITGEBREID TOT DE ZELFSTANDIGEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 2, ALINÉA 1er, DE LA LOI DU 29 MARS 1976 RELATIVE AUX PRESTATIONS FAMILIALES DES TRAVAILLEURS INDÉPENDANTS

PROPOSITION DE LOI ÉTENDANT AUX TRAVAILLEURS INDÉPENDANTS LE BÉNÉFICE DE LA PRIME D'ADOPTION

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van de voorstellen van wet tot wijziging van artikel 2, eerste lid, van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen en waarbij de toekenning van de adoptiepremie wordt uitgebreid tot de zelfstandigen.

Nous abordons l'examen des propositions de loi modifiant l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants et étendant aux travailleurs indépendants le bénéfice de la prime d'adoption.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Beerden, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Bougard.

M. Bougard. — Monsieur le Président, je me réjouis que nous discussions aujourd'hui de propositions visant à accorder aux indépendants, ou plutôt aux «travailleurs indépendants» — je tiens à le préciser —, le même traitement en matière de prime d'adoption qu'aux travailleurs salariés.

Ce n'est que l'élémentaire justice qui leur est rendue. Les indépendants ont droit à un statut social décent. Nous ne pouvons pas oublier qu'ils représentent un des piliers de l'économie belge et un nombre important d'emplois. Dès lors, ces travailleurs ne peuvent être considérés comme des citoyens de seconde zone ne jouissant pas des mêmes droits que les autres citoyens. Trop de préjugés sont encore véhiculés à l'égard des indépendants.

Monsieur le ministre, je ne me lasserai pas de vous le rappeler le cas échéant.

Les deux propositions de loi que nous examinons aujourd'hui ont la même finalité. La première proposition amendée a été approuvée à l'unanimité en commission. De ce fait, la seconde proposition est devenue sans objet.

Je suis heureux que nous ayons pu trouver un consensus sur une telle matière et qu'au-delà des clivages politiques, l'esprit de justice l'ait emporté.

Néanmoins, je continue de préférer l'intitulé de la proposition de loi déposée par Mme Herzet, proposition que j'ai cosignée avec d'autres collègues.

L'intitulé: «Proposition de loi étendant aux travailleurs indépendants le bénéfice de la prime d'adoption» évoque la reconnaissance de l'égalité des travailleurs indépendants et des travailleurs salariés, la considération qu'a le législateur pour les indépendants.

L'intitulé de la deuxième proposition est un peu plus rébarbatif; le langage utilisé est plutôt administratif et juridique. Pour rapprocher le pouvoir du citoyen et redonner à ce dernier davantage confiance dans les représentants politiques, il conviendrait que le législateur utilise un langage plus humain, moins bureaucratique et impersonnel.

Les écologistes regrettent que la décision d'octroyer une prime d'adoption aux indépendants au même titre qu'aux travailleurs salariés n'ait pas été prise lors du vote de la loi-programme en novembre 1992. Mme Herzet et moi-même avons déposé un amendement en ce sens, qui fut rejeté lors des votes en séance plénière.

N'aurait-il pas été plus simple d'entamer directement la discussion sur les amendements déposés lors de l'examen de cette loi-programme? Monsieur le ministre, je vous pose cette simple question sans vouloir mettre en cause les votes unanimement favorables émis en commission.

Quoi qu'il en soit, monsieur le ministre, le résultat obtenu paraît essentiel aux groupes Ecolo et Agalev: la reconnaissance de l'égalité de traitement entre salariés et indépendants en matière de prime d'adoption.

Je me permets d'insister à nouveau sur la date d'entrée en vigueur de cette loi: nous avons tout d'abord convenu du 1er janvier 1993 afin d'assurer un certain parallélisme entre les deux régimes sociaux, celui des indépendants et celui des travailleurs salariés.

Comme je l'ai déjà dit en commission, monsieur le ministre, les groupes Ecolo et Agalev se prononceront en faveur de la première proposition amendée.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Gijsbrechts.

Mevrouw Gijsbrechts-Horckmans. — Mijnheer de Voorzitter, dit voorstel van wet voert nu ook voor de zelfstandigen de adoptiepremie in. Voor de werknemers gebeurde dit reeds met de sociale programmawet van december 1992. De leden van de commissie hebben er toen hun spijt over uitgedrukt dat de zelfstandigen weer eens uit de boot vielen, waardoor de kloof tussen werknemers en zelfstandigen op het gebied van sociale bescherming nog groter werd. De minister beloofde toen ook een adoptiepremie voor de zelfstandigen. Het is ons nog altijd niet duidelijk waarom dit niet kon via de sociale programmawet.

Wij verheugen ons over het wetgevend initiatief van een aantal parlementsleden die niet hebben willen wachten tot de Regering tijd zou vinden om haar beloften na te komen.

Misschien is dit initiatief op het gebied van de kinderbijslag het begin van de sociale gelijkschakeling van de zelfstandige, die voor zijn eerste kind ook nog altijd minder kinderbijslag ontvangt dan de werknemer. Ook op dit punt moet er dus nog verbetering komen.

Hoewel wij positief staan tegenover dit initiatief, menen wij dat de toekenningsvoorwaarden selectiever hadden moeten zijn. Maar deze discussie geldt niet alleen voor deze materie.

De VLD-senaatsfractie zal dit voorstel van wet goedkeuren. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, de adoptiepremie voor zelfstandigen werd niet via de sociale programmawet ingevoerd, zoals dat wel gebeurde voor de werknemers omdat een andere minister hiervoor bevoegd is.

Vandaag wordt deze premie ingevoerd via een wijziging van de sociale wetgeving voor zelfstandigen, terwijl het in de sociale programmawet ging over een wijziging van de sociale wetgeving voor werknemers. Zoals al is gezegd, werd bij de bespreking van de programmawet beloofd zo vlug mogelijk eenzelfde regeling voor zelfstandigen uit te werken. Ik verheug mij erover dat een aantal parlementsleden zo vlug het initiatief heeft genomen om ter zake een voorstel in te dienen en ik heb daar graag mijn volle steun aan verleend.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het voorstel van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Artikel 2, eerste lid, van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen wordt aangevuld met een 3° luidende als volgt:

«3° Een adoptiepremie.»

Article premier. L'article 2, alinéa 1er, de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants est complété par un 3°, libellé comme suit:

«3° D'une prime d'adoption.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 3 van dezelfde wet wordt aangevuld met een 3° luidende als volgt:

«3° De adoptiepremie wordt aangepast zoals de kinderbijslag met betrekking tot de maand waarin de adoptieakte wordt ondertekend.»

Art. 2. L'article 3 de la même loi est complété par un 3°, libellé comme suit:

«3° La prime d'adoption est adaptée comme le sont les allocations familiales afférentes au mois au cours duquel l'acte d'adoption est signé.»

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De commissie stelt een nieuw opschrift voor dat luidt: voorstel van wet tot aanvulling van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen.

La commission propose un nouvel intitulé ainsi rédigé: proposition de loi complétant les articles 2 et 3 de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales pour travailleurs indépendants.

Is de Senaat het met die tekst eens?

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée? *(Assentiment.)*

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het voorstel van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 35 VAN DE WET VAN 14 AUGUSTUS 1986 BETREFFENDE DE BESCHERMING EN HET WELZIJN DER DIEREN

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 35 DE LA LOI DU 14 AOÛT 1986 RELATIVE À LA PROTECTION ET AU BIEN-ÊTRE DES ANIMAUX

Discussion générale et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van wet tot wijziging van artikel 35 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant l'article 35 de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Matthijs, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Het woord is aan de heer Cuyvers.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, voor insiders wekt het allicht geen verwondering dat Agalev en Ecolo dit wetsvoorstel zullen goedkeuren. Als medeondertekenaars en fervente dierenbeschermers zijn de heer Dufour en ikzelf verheugd dat dit wetsvoorstel de strijd tegen hanengevechten en dierenschietingen vergemakkelijkt. Met dit wetsvoorstel wordt een kleine lacune in de wet van 14 augustus 1986 op de dierenbescherming weggevoerd. Deze wet vertoont echter vele andere en grote leemten. Ondanks alle vroegere beloften tijdens de jongste zes of bijna zeven jaar is deze wet een gruyèrekaas met grote gaten gebleven, of beter nog, een groot gat met daaromheen een beetje gruyèrekaas.

Namens de groene partijen heb ik mijn verantwoordelijkheid ter zake reeds opgenomen door drie wetsvoorstellen in te dienen die drie grote groepen dieren de bescherming geven die hen toe-

komt, namelijk de gezelschapsdieren, de proefdieren en de wilde dieren. Hierdoor bespaar ik de minister tegelijkertijd de moeite een aantal reeds beloofde koninklijke besluiten nog te moeten uitvaardigen, aangezien de materie die zij behandelen rechtstreeks in mijn wetsvoorstellen wordt geregeld. Daardoor blijft de wet op de dierenbescherming niet langer de lege doos die zij nu is.

De minister heeft het wetsvoorstel inzake de hanengevechten, dat door een meerderheidspartij werd ingediend, een eerlijke kans gegeven, hoewel een gelijkaardige bepaling ook voorkomt in het ontwerp van wet dat hij in de Kamer hoopt in te dienen. De komende maanden zullen ons leren of de minister ook deze voorstellen, die door de oppositie werden ingediend, maar wel door senatoren van de meerderheid worden gesteund, de door hen verdiende kans wil geven op een spoedige en grondige bespreking.

Hoewel een wetsvoorstel door beide wetgevende Kamers moet worden behandeld en goedgekeurd vooraleer het wet wordt, gebeurt dit vaak sneller dan dat koninklijke besluiten worden uitgevaardigd op basis van bestaande wetten. Waar een wil is, is een weg, zegt een spreekwoord. Mijn vijfjarige ervaring in dit huis leert mij spijtig genoeg dat de wil soms weg is. Ik hoop dat dit niet het geval is voor de wetsvoorstellen inzake de dierenbescherming die ik heb ingediend en die mede door senatoren van de meerderheid zijn ondertekend. Mijnheer de minister, in naam van de dieren vraag ik u: waarop wacht u nog? (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Seny.

M. de Seny. — Monsieur le Président, jusqu'à la présente proposition, l'article 35 de la loi relative à la protection et au bien-être des animaux interdisait bien les combats d'animaux de même que les paris sur leurs résultats. Néanmoins, dans la pratique, cette loi de 1986 était difficilement applicable. En effet, lorsque la gendarmerie intervenait sur le terrain, il était pratiquement impossible de faire la différence entre les organisateurs et les spectateurs. Dès lors, les poursuites aboutissaient rarement.

La présente proposition de loi permet dorénavant l'application des peines non seulement aux organisateurs du combat et des paris, mais également aux spectateurs et à ceux qui participent aux paris.

Si, dans notre pays, il existe peu d'exercice de tir sur animaux et encore moins, heureusement, de corridas, il reste que, dans certains endroits, s'organisent encore, de façon frauduleuse, bien sûr, des combats de coqs. Il s'agit d'une pratique ancestrale qui remonte à plusieurs millénaires. Jules César en fait mention dans son *De Bello Gallico* mais la tradition remonterait à l'époque où les Phéniciens ont ramené, de Carthage d'abord, puis plus tard des rives françaises de la Méditerranée, une race de gallinacés originaire d'Asie.

C'est dire combien ces pratiques remontent à une époque peu civilisée et d'une sauvagerie primitive.

Il m'appartient d'abord de vous remercier, Monsieur le ministre, d'avoir bien voulu accorder l'urgence à ma proposition bien qu'un chapitre du projet de loi que vous comptez prochainement déposer soit consacré au même sujet. J'apprécie personnellement que vous ayez ainsi rencontré, si je puis dire, la coquetterie qu'il y a, pour un parlementaire, de voir passer sa proposition plutôt que le projet de loi du ministre.

Il est vrai que ma proposition était antérieure à votre projet mais aussi que, il y a peu, en tant que parlementaire, vous avez vous-même eu l'occasion, plus qu'à votre tour, de réussir à faire passer plusieurs de vos propositions de loi.

Je veux également associer à mes remerciements le président de la commission, Joseph Houssa, qui a bien voulu l'inscrire en priorité, de même que tous les signataires de cette proposition les sénateurs Seeuws, Taminiaux, Bouchat, Cuyvers et Germain Dufour, ainsi que la bonne centaine de parlementaires qui a répondu favorablement à l'appel pressant des responsables des associations de protection des animaux, parmi lesquels je veux citer Mme Hertay et surtout M. Georges Laurent de Wareme qui a été l'initiateur principal de cette proposition et qui n'a jamais hésité, avec son épouse et ses amis, à payer de sa personne et même de ses biens en

allant jusqu'au bout d'un combat courageux pour affronter, sur le terrain même de ces combats, les partisans et organisateurs des combats de coqs.

Sans remonter à Saint François d'Assise, je ne peux m'empêcher ici d'évoquer le député Marcel Philippart, figure liégeoise que j'ai souvent rencontrée dans ma prime jeunesse et qui était bien connu à Liège pour être « l'ami des petits oiseaux » en même temps que l'adversaire des combats de boxe qu'il aurait voulu interdire. Il faut, dans la même lignée, évoquer l'un de ses farouches successeurs en la personne du sénateur honoraire Roland Gillet qui continue plus que jamais aujourd'hui le juste combat de ceux, de plus en plus nombreux, pour qui le respect de l'animal n'est en définitive que le reflet de la tendresse que nous devons avoir pour tout être humain, surtout quand il est faible et désarmé face à des pratiques qu'on doit, malheureusement encore aujourd'hui, qualifier de barbares.

Je peux comprendre que certains puissent trouver ma proposition qui est aujourd'hui soumise à l'assentiment de l'assemblée comme relativement modeste au regard de tout ce qui reste à faire pour civiliser notre humanité et empêcher les horreurs dont nous sommes journellement les spectateurs trop démunis et ce, sur notre propre continent.

Néanmoins, le vote de telles propositions constitue aujourd'hui une petite victoire qui nous dit que, malgré tout, la civilisation est en marche et que même si elle avance à petits pas, l'essentiel est de la faire avancer. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Monfils.

M. Monfils. — Monsieur le Président, c'est avec plaisir que je voterai cette proposition de loi. En effet, comme M. de Seny, j'aime les animaux. Par ailleurs, je pense que nous sommes nombreux à estimer qu'il convient de lutter contre les traitements cruels — dont, au premier rang, les combats de coqs — qui sont infligés aux animaux.

Cette proposition de loi sera adoptée et je m'en réjouis. Je crains toutefois que le but recherché, à savoir le respect d'une législation existante interdisant les combats de coqs, ne soit pas atteint. Je m'inquiète, dès lors, du fait qu'une nouvelle proposition soit nécessaire, étendant encore la répression aux spectateurs, avec le risque de toucher le simple badaud.

La législation est cependant très claire: les combats de coqs ne peuvent plus avoir lieu dans notre pays.

Or, que se passe-t-il? M. de Seny ne l'ignore pas. En effet, entourés de quelques amis des animaux — dont M. Laurent —, M. de Seny et moi-même avons participé à quelques descentes sur le terrain. Nous avons pu y constater que les gendarmes étaient atteints d'une étrange myopie et que, par hasard, les véhicules de la gendarmerie circulaient dans le village voisin. Or, tout le monde savait pertinemment bien où et quand se déroulaient les combats de coqs. Lorsque la gendarmerie est interpellée à ce sujet, elle paraît néanmoins ne pas savoir de quoi il s'agit.

Dès lors, monsieur le ministre, je vous souligne une exigence: la force publique doit faire respecter la loi qui interdit les combats de coqs. Je répète que je voterai la sympathique proposition de loi déposée par M. de Seny. Elle sera cependant insuffisante car, si des ordres précis ne sont pas donnés à la gendarmerie, les combats de coqs se perpétueront et les gendarmes continueront à confondre un œuf de poule avec un coq. L'œuf est parfois difficilement visible mais le cri du coq ne peut pas ne pas être entendu!

J'estime qu'il est temps que le ministre de la Justice donne des instructions très claires aux forces de l'ordre qui doivent intervenir sur le terrain afin d'y saisir le matériel. Par ailleurs, les propriétaires des pauvres bêtes qui sont victimes de ces combats scandaleux et dégradants doivent être traduits en justice. Cette attitude est seule susceptible de contenter tout le monde, rassérénant les amis des animaux et permettant enfin de faire triompher le droit dans ce secteur important. Un grand pas sera alors franchi.

Voter des lois constitue une démarche positive; les appliquer en est une plus importante encore. Tel est le message que je vous demande de transmettre à votre collègue de la Justice.

M. le Président. — La parole est à M. Bourgeois, ministre.

M. Bourgeois, ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture. — Monsieur le Président, je me réjouis de constater que cette proposition donne lieu à des réactions unanimement positives. Je suis satisfait d'avoir donné aux sénateurs l'occasion de défendre leur proposition, qui sera probablement approuvée, d'abord par le Sénat, ensuite par la Chambre. Grâce à cette initiative opportune, la législation sera beaucoup plus stricte, également plus claire et moins sujette à interprétations.

Je remercie donc les sénateurs qui ont pris cette initiative et me réjouis d'avoir pu les soutenir. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Het enig artikel van het voorstel van wet luidt:

Enig artikel. Het 2° van artikel 35 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 2° Dierengevechten of schietoefeningen op dieren organiseert, er met zijn dieren of als toeschouwer aan deelneemt, eraan op enigerlei wijze medewerking verleent, of over de uitslag ervan weddenschappen inricht of aan deze weddenschappen deelneemt. »

Article unique. Le 2° de l'article 35 de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux est remplacé par la disposition suivante:

« 2° Organise des combats d'animaux ou organise des exercices de tir sur animaux, y participe avec ses animaux ou en tant que spectateur, y prête son concours d'une manière quelconque ou organise ou participe aux paris sur leurs résultats. »

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen later over het voorstel van wet in zijn geheel.

INTERPELLATIE VAN DE HEER STEENBERGEN TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER «DE TOEKOMST VAN DE BELGISCHE GROENTENTEELT»

INTERPELLATION DE M. STEENBERGEN AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR «L'AVENIR DE LA CULTURE MARAICHÈRE BELGE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Steenbergen tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over «de toekomst van de Belgische groententeelt».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Steenbergen. — Mijnheer de Voorzitter, de onrust die de jongste weken tot uiting komt in landbouwkringen is ongetwijfeld de uiting van een dieper liggend ongenoegen. Het gaat in essentie niet over het landbouwhandelsakkoord in deze GATT-ronde. Het grote ongenoegen van onze land- en tuinbouwers spruit uit een diepliggend onbehagen, uit onzekerheid en vertwijfeling over de toekomst van de familielandbouwbedrijven, uit vrees voor een daling van het gezinsinkomen, uit agst voor bestaanonzekerheid. Ik heb de indruk dat deze vertwijfeling, onzekerheden, vrees en angst sterk leven bij de hardwerkende en ondernemende land- en tuinbouwers in ons land.

In deze situatie mogen we echter geen onbezonnen dingen doen. Ik geloof dat onze land- en tuinbouwers niets te winnen hebben met het verwerpen van een GATT-akkoord. Ik vrees dat ze des te erger zullen worden getroffen als er geen GATT-overeenkomst komt.

Het lijkt me in dit verband ook nuttig te verwijzen naar de regeringsverklaring van 7 maart 1992: «De Regering zal actief meewerken aan de verdere liberalisatie van de wereldhandel en de bestrijding van het protectionisme krachtig ondersteunen. België zal zich in dit kader blijven inzetten voor het succesrijk afronden van de aan de gang zijnde GATT-onderhandelingen.»

Ik meen dat deze passus uit de regeringsverklaring onverminderd actueel blijft. Ik ben er echter ook van overtuigd dat de huidige evolutie in de land- en tuinbouw het voortbestaan van het traditionele familiebedrijf bedreigt. Ik geloof dat hierdoor op haar beurt de gezonde kwalitatieve voedselproductie in het gedrang kan komen. Een specifiek beleid voor het behoud van het sociale weefsel van ons platteland en voor de bescherming van de belangen in het kader van de volksgezondheid zijn meer dan ooit noodzakelijk.

Specifiek in de sector groenteteelt zal het landbouwakkoord wegen op de export. Aangezien onze Belgische groentesector een zelfvoorzieningsgraad van 130,4 pct. heeft, is het duidelijk dat exporteren voor vele bedrijven levensnoodzakelijk is.

De Europese landbouworganisatie COPA rekende uit dat in de sector groenten en fruit prijsdalingen worden verwacht van 6,9 pct. en een daling van de omzet met 5,5 pct. Ik moet toegeven dat, in vergelijking met andere agrarische sectoren, de schade beperkt blijft. Wie ziet er echter graag zijn inkomen dalen, wie wenst zich bij zoiets neer te leggen?

Talrijke bedrijven hebben in het recente verleden zware investeringen gedaan. Zij moeten hiervoor nu en in de toekomst nog leningen afbetalen. Zeker in de kapitaalintensieve glastuinbouw zullen er catastrofes gebeuren als de prognoses van COPA werkelijkheid worden.

Mijnheer de minister, ik vraag ook uw aandacht voor het afgeleid effect van dergelijke evoluties op de tewerkstelling in de verwerkende industrie, die zeker in de groenteteelt aanzienlijk is.

Vele akkerbouwers die inkomensverlies lijden door de braakleggingsmaatregelen zullen trachten hun inkomen op peil te houden door om te schakelen op alternatieve culturen. Het is niet denkbeeldig dat deze mensen hun heil zullen zoeken in de groenteteelt. Ik moet u niet vertellen dat dit enorm markt- en prijsverstoring kan werken, met alle gevolgen van dien voor de hele sector.

Mijnheer de minister, ik vraag u om in de beleidsvorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid meer dan ooit aandacht te hebben voor de sociale aspecten van het plattelandsleven en voor de sociaal economische toekomst van de plattelandsbevolking die voor haar inkomen afhankelijk is van de land- en tuinbouw.

Ik vraag u tevens, bij de uitvoering van het GLB, rekening te houden met de evolutie ten velde en niet enkel met de soms wereldvreemde ingewikkelde cijferdans op het internationale forum.

Het is belangrijk onze land- en tuinbouwers kansen te laten om een volwaardige toekomst uit te bouwen voor zichzelf en voor hun gezin.

Enkele concrete vragen.

Kan er een raming worden gemaakt van de gemiddelde inkomensevolutie in de landbouwfamiliebedrijven, in het bijzonder van de groentetelers? Is de vrees voor inkomensverlies bij onze land- en tuinbouwers gerechtvaardigd? Blijven er in de toekomst evenveel garanties voor het voortbestaan van de familiebedrijven voor groenteproduktie en voor de kwalitatief hoogstaande en gezonde groenteteelt?

Wat zijn de gevolgen van de evolutie in de groentesector op de aanverwante sectoren, zoals de groenteverwerkende industrie die in ons land een belangrijke plaats inneemt?

Zullen de braakleggingsmaatregelen in de akkerbouw een omschakeling naar de groenteteelt stimuleren en wat zullen de gevolgen hiervan zijn voor deze sector?

Wordt in het nationaal en gemeenschappelijk landbouwbeleid voldoende rekening gehouden met de sociale aspecten van het plattelandsleven?

Mijnheer de minister, graag kreeg ik op deze vragen, een antwoord, waarvoor ik u bij voorbaat dank. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verschueren.

De heer Verschueren. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Steenbergen en ik ben het volledig eens met zijn vraag over de tewerkstelling in de verwerkende industrie van de groentesector.

Ik meen evenwel dat dezelfde waakzaamheid geboden is voor het veilingwezen. Immers, een eventuele aantasting van de export, in combinatie met een toename van de import, zou nefaste gevolgen kunnen hebben voor onze veilingen en voor de tuinders.

Ik stel vast dat er met gemeenschappelijke inzet en financiering sedert jaren wordt gewerkt aan de commercialisering, op nationaal en internationaal vlak, van de tuinbouwprodukten door de tuinders zelf. Het zou dan ook onaanvaardbaar zijn dat de inzet en de inspanningen van de tuinders voor de commercialisering van hun produkten zouden worden aangetast door politieke beslissingen, ongeacht of die op internationaal, op Europees of op nationaal niveau worden genomen.

Mijnheer de minister, de commerciële dynamiek van onze tuinders verdient beter. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heren Steenbergen en Verschueren voor hun uiteenzettingen.

Ik ben blij dat er op dit ogenblik een grote belangstelling bestaat voor de sector van land- en tuinbouw en eveneens voor de sier- en de fruitteelt. Spijtig genoeg is deze belangstelling te wijten aan de slechte omstandigheden. Wij moeten vermijden dat er in de landbouwsector nog meer pessimistische gevoelens ontstaan.

Ik hoop dat de interpellatie en de gesprekken in het Parlement zullen leiden tot een oplossing voor deze problematiek en dat wij voldoende belangstelling bij de andere ministers kunnen wekken opdat er met aandacht initiatieven zouden worden genomen. Ik zal in de eerstvolgende dagen trouwens eveneens voorstellen formuleren.

Mijnheer Steenbergen, vorige week heb ik reeds gezegd dat 1992 voor de landbouw een uitzonderlijk ongelukkig jaar is geweest. Dat is één van de redenen voor het grote pessimisme, het gebrek aan vertrouwen en zelfs het verdwijnen van het vertrouwen bij vele land- en tuinbouwers. Wij hebben niet alleen de Europese landbouwhervormingen gehad, waarover tot mijn verwondering niet zoveel werd gepraat, hoewel het om belangrijke zaken ging. De hele discussie werd geconcentreerd rond het Protocol van Washington van 20 november 1992 en de gevoelens die leefden bij de landelijke bevolking werden gekristalliseerd rond een element dat zeer belangrijk is voor de landbouw, namelijk het slechte seizoen.

Ik herhaal dat het hierbij niet zozeer om een structureel gegeven gaat. Het is niet juist dat wij in alle sectoren bestendig met overschotten zitten. Het gaat dikwijls om een conjunctureel verschijnsel. Wij werden in 1992 namelijk geconfronteerd met voor de land- en tuinbouw zeer goede weersomstandigheden die de oorzaak zijn geweest van de overproductie.

Als voorbeeld neem ik de fruitteelt, de teelt van appels en peren. In normale jaren hebben wij een productie van 120 tot 150 000 ton voor het hele land. Dit jaar hebben we reeds meer dan 400 000 ton. Mag ik eraan herinneren dat de fruittelers mij reeds in mei en juni hadden gezegd dat ze verwachten dat ze nooit zoveel en zulke mooie appels en peren zouden hebben, maar dat er de

helft te veel zouden zijn. Dit heeft natuurlijk ook te maken met de uitbreiding van het areaal, maar het is eveneens evident dat de afwezigheid van vorst, van echt winterweer vorig jaar heeft geleid tot een overproductie die op een bepaald ogenblik niet meer in de hand te houden was.

We moeten dus het geheel van de sectoren in ogenschouw nemen. In de fruitteelt was het meer dan vijf jaar geleden dat men nog voor een dergelijke situatie had gestaan. De problemen zijn dus eerder conjunctureel dan structureel.

Ik zal nu trachten een antwoord te geven op de vragen van de heren Steenbergen en Verschueren. Ik herinner er nogmaals aan dat de tuinbouwsector niet betrokken was bij de hele herziening van het gemeenschappelijk Europees landbouwbeleid en ook niet direct bij de onderhandelingen over de GATT-overeenkomst en het Protocol van Washington.

De tuinbouwsector is wat ik noem een vrije sector waar alle economische principes van een vrije markt onverkort van kracht blijven. Dat is een eerste belangrijk element waarmee rekening moet worden gehouden. Er bestaan in de fruit- en groentesector geen quota of compensaties. Dat is alleen in de grote sectoren, graan, vlees, zuivel en suiker; deze laatste sector is evenwel nog niet hervormd. We moeten er dus van uitgaan dat alle producenten en het hele circuit, ook het commercialiseringscircuit, van deze sector volkomen vrij zijn. In bepaalde gevallen bestaat er wel een ondersteuning door interventie bij overaanbod en door het uit de markt nemen van bepaalde hoeveelheden tegen een beperkte betaling, wat in de gewone economische sectoren niet het geval is.

Zoals werd gesuggereerd zou de braakleggingsregeling in de akkerbouw wel eens kunnen zorgen voor een omschakeling naar de groenteteelt. In de eerste plaats zal het hierbij waarschijnlijk gaan om een overschakeling naar het verbouwen van groenten in volle grond en in veel mindere mate naar serreteelten. Dit laatste vergt immers een zware investering op het gebied van installatie en ook, en dat is niet minder belangrijk, een noodzakelijk vakkennis? Het is tegenwoordig niet zo eenvoudig op een efficiënte wijze een serrebedrijf uit te baten.

Ik wil er ook op wijzen dat wij erin geslaagd zijn de braakleggingsmaatregelen te relativeren en zelfs bijna te minimaliseren. Een groot aantal landbouwers, die op het huidige ogenblik aan akkerbouw doen, zal niet zo direct getroffen worden door braaklegging en zich dus niet onmiddellijk genoodzaakt zien om over te schakelen op andere teelten. In de graansector mag men tot 92 ton per jaar produceren, dat is 14 à 15 hectares per jaar en per bedrijf, zonder dat men tot braaklegging dient over te gaan.

Het is moeilijk om vooruitzichten te maken omtrent de inkomstenevolutie, vooral in de tuinbouw. Deze sector is immers sterk afhankelijk van seizoenschommelingen, van eventuele klimatologisch uitzonderlijke toestanden en van de krachten die inspelen op de markt. Het evenwicht tussen vraag en aanbod dicteert de prijsvorming. Indien de produktiegroei blijft aanhouden, kunnen in de toekomst de prijzen nog meer onder druk komen te staan en kan de afzet lijden onder de toenemende concurrentie. Dit geldt trouwens voor elke activiteit in de economische sector.

Op basis van de gegevens van tuinbouwbedrijven met boekhoudingen bij het Landbouweconomisch Instituut, kunnen wij vaststellen dat de resultaten van de groentebedrijven in 1991 lager waren dan deze van 1990. Wij moeten er echter wel rekening mee houden dat 1989 en 1990 heel goede jaren waren. Dit slechtere resultaat kan worden toegeschreven aan de gevoelige prijsdaling van verschillende produkten, die niet altijd werd gecompenseerd door hogere opbrengsten per kilo. Toch kunnen individuele bedrijfsresultaten onderling sterk afwijken van het berekende gemiddelde. Wij beschikken alleen over gemiddelden.

De beschikbare marktgegevens voor 1992 tonen aan dat ook in 1992 de markttrends minder gunstig was voor de meeste groenten. Door een produktietoename werden voor de meeste produkten lagere prijzen genoteerd. Ik verwijs hierbij naar de witloof- en de tomatencrisis.

Mijnheer Verschueren, om het bijkomend produktievolume te kunnen afzetten, zullen de tuinbouwers vooral moeten werken aan kwaliteitsbeheersing, vooral om de harde concurrentie in binnen- en buitenland aan te kunnen. Kwaliteitsbeheersing en

vakkennis zullen immers het verschil uitmaken. Vroeger zou ik dit als een slogan hebben beschouwd, maar intussen heb ik ervaren dat de crisissen die wij in de loop van dit jaar in bepaalde sectoren hebben gekend juist het gevolg zijn van een belangrijke daling van de kwaliteit van de produkten. Onder meer de kwaliteit van het witloof is sterk achteruitgegaan. Wetenschappelijke instellingen en onderzoekscentra doen proeven en opzoekingen om nieuwe variëteiten te vinden. Nadien zullen de landbouwers worden opgeleid om deze nieuwe variëteiten vakkundig te kunnen produceren.

Om de toekomst van de tuinbouw veilig te blijven stellen, moet ook het accent worden gelegd op de export als essentieel onderdeel van de groentehandel. Men moet diverse commercialiseringsmethodes aanwenden om een marktaandeel te verwerven. Het marktaandeel op de bestaande markt moet worden uitgebreid en nieuwe afzetmarkten moeten worden aangeboord. De hele sector draagt hierin verantwoordelijkheid en heeft ook de nodige inspraakmogelijkheden via de consultatieve afdeling «groenten en fruit» die werkzaam is in het kader van de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten, waarin alle leden van de betrokken sectoren vertegenwoordigd zijn.

Het is mij opgevallen hoe weinig commercieel de landbouw en de tuinbouw is ingesteld, met uitzondering weliswaar van de groentesector en de sector van de fruitteelt.

Het valt mij ook op hoe beperkt onze afzet is. Wij hebben in feite slechts drie belangrijke afzetlanden, met name Frankrijk, Duitsland en Nederland en een beperkte afzet in Groot-Brittannië, Zwitserland, Denemarken en Italië.

Er zijn dus nog ruime expansiemogelijkheden op de internationale — in feite Europese — markt. Wij moeten daartoe dringend de commerciële structuren uitbouwen indien wij de toekomst van de sector veilig willen stellen.

Vorige zaterdag had ik het genoegen een heel belangrijke gebeurtenis in de fruitsector bij te wonen. De Belgische Fruitveiling van Sint-Truiden lanceerde namelijk een wereldprimeur, met een gelijktijdige veiling van appels en peren in Sint-Truiden en in Geldermalsen in Nederland. Ik heb ook kunnen vaststellen dat deze gebeurtenis nog diezelfde namiddag een belangrijke toename van de afzet van Belgisch fruit in Nederland, en van Nederlands fruit bij ons, heeft veroorzaakt.

In dergelijke vormen van samenwerking ligt een enorme toekomst in dit voorbeeld, dat ook technisch een wereldprimeur was, moet aanstekelijk werken voor andere sectoren. Ik denk hier vooral aan de groentesector.

De heer Steenberghe heeft ook vragen gesteld over de sociale aspecten van het plattelandleven. In de diverse hervormingsmaatregelen van de sectoren hebben wij hieraan aandacht besteed. Het doel blijft een inkomen te verzekeren aan de land- en tuinbouwer, maar nu wordt een ander systeem toegepast, namelijk het toekennen van compenserende inkomens toeelagen, zo wordt in de akkerbouw een hectarepremie toegekend. In de andere sectoren worden gelijkaardige premies toegekend om het eventueel inkomensverlies op te vangen als gevolg van een vermindering van de prijs in het kader van het Europees landbouwbeleid.

Een andere maatregel in de Europese landbouwhervorming van mei jongstleden speelt ook in op de demografische context van de landbouwbevolking. Het betreft de steun bij een eventueel vervroegde uittreding uit de landbouwsector.

Deze maatregel is vrij, en dus niet verplicht voor de landen noch voor de landbouwers. In de beleidsnota die ik binnenkort bij de Regering zal indienen, zal ik ruimte maken voor prepensioen voor land- en tuinbouwers die uit het beroep willen treden. Dit is veel meer dan een gewone sociale maatregel omdat hij ook tegemoet komt aan het gevoel van onzekerheid van oudere landbouwers die het niet meer zien zitten om nog belangrijke investeringen te doen en daarvoor langlopende leningen aan te gaan.

Het overlaten van bedrijven schept ook mogelijkheid voor schaalvergroting van familiale bedrijven. Deze schaalvergroting, hoe beperkt ook, kan de economische leefbaarheid van onze familiale bedrijven verhogen.

Door deze vrijwillige vorm van prepensioen kunnen er dus nieuwe kansen worden geschapen in de land- en tuinbouwsector voor de jongeren. Zij zullen bedrijven kunnen overnemen en investeringen doen. Jongeren kunnen dat risico nog nemen. Dit is een waarborg voor het voortbestaan van een bloeiende land- en tuinbouw in ons land.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VANLERBERGHE TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER «DE TOEKOMST VAN DE BELGISCHE VLEESHOUDERIJ»

INTERPELLATION DE M. VANLERBERGHE AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR «L'AVENIR DE L'INDUSTRIE BELGE DE LA VIANDE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanlerberghe tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over «de toekomst van de Belgische vleeshouderij».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Vanlerberghe. — Mijnheer de Voorzitter, de beroering in landbouwkringen verontrust mij ten zeerste. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het internationale akkoord in het kader van de wereldhandelsbespreking slechts de aanleiding is voor de onrust. Ik ben ervan overtuigd dat de grond van de zaak van structurele aard is. De toekomst, het voortbestaan, de levenskansen van onze landbouwbedrijven, en in het bijzonder van onze familiale landbouwbedrijven, komen ernstig in het gedrang. Ondanks, en zeker niet dank zij, alle technische vooruitgang neemt de bestaanonzekerheid voor de landbouwgezinnen toe. Dat kan toch niet de bedoeling zijn van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en van de nationale landbouwpolitiek aan de vooravond van de 21e eeuw.

Die bestaanonzekerheid drijft onze landbouwers tot wanhoop. Voor die toestand zoeken ze oorzaken, schuldigen, ja zelfs zondebokken. Het korte vierletterwoord GATT is momenteel zo'n handige bliksemafleider en de Verenigde Staten een prachtige zondebok. En terecht ook: bijna een vierde minder export, maar drie vierden meer import wordt voorzien! De talrijke toeleverings- en vooral verwerkingsbedrijven zullen eveneens — direct of indirect — de gevolgen ondergaan van de drastische ingrepen van het GATT-akkoord.

Ik vrees dat een mislukking van deze GATT-ronde niet alleen wereldwijd de economische groei zal vertragen, maar zelfs een teruggang zal teweegbrengen. We moeten er ons goed van bewust zijn dat vele landbouwersgezinnen het slachtoffer zullen worden van deze slechte toestand. Ik wil hiermee waarschuwen. Loop niet van de klaver naar de biezen!

Ik kom nu tot de essentie van mijn uiteenzetting. De vleeshouderij is een sector die symbool staat voor de structurele problemen in het landbouwbeleid. Hoewel er hier geen sprake is van braaklegging, zoals voor akkerbouw, wordt het familiale bedrijf in deze sector gehypothekeerd voor de toekomst.

De minister zal ongetwijfeld begrijpen dat ik teruggrijp naar de concrete situatie van de varkenshouderij. In onze streken, inzonderheid in West-Vlaanderen waar ruim de helft van de varkens in België worden gekweekt, werden de varkenshouders zwaar getroffen door de varkenspest. Vergeten wij niet dat de inkomens uit de varkenssector feitelijk de landbouw overeind houden.

Mits zware financiële inspanningen zijn vele jonge boerengezinnen opnieuw van nul vertrokken. De inkrimping van de bedrijfsinkomsten in de afgelopen drie jaar, soms tot 40 pct. maakt de afbetalingen van de investeringen bijzonder zwaar. De zelfvoorzieningsraad van de Belgische varkensvleesproductie met

een stapel van ruim 6 500 000 stuks, bedraagt ruim 166 pct. Exporteren is bijgevolg levensnoodzakelijk voor onze varkenshouders. De minimale markttoegang, waarin het akkoord voorziet zal ook de varkenskwekers treffen.

De rundvleeshouderij, met een stapel van ruim 3 250 000 stuks, heeft een nog grotere zelfvoorzieningsgraad van bijna 170 pct. en zal nog moeilijker de weg naar de exportmarkten vinden. Trouwens, op 30 september was er in de EG een voorraad diepgevroren rundvlees van 1 046 000 ton. De minimale markttoegang zal de invoer van rundvlees stimuleren. De reductie van het gesubsidieerd exportvolume zal ook op de export wegen. Daarenboven zullen akkerbouwers die hun inkomen zien verminderen door de braaklegging een aanvullend inkomen trachten te zoeken door andere activiteiten te starten. De braakleggingspremies zouden zo wel eens investeringspremies kunnen worden voor de varkens- of vleesveehouderij, en daar zal niemand beter van worden: de boer niet, de belastingbetaler niet, de politici niet en vooral het milieu niet.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de politieke verklaringen in het Parlement, de mooie theorievorming en beleidsplanning ten spijt, zijn we er tot op heden niet in geslaagd de kwantitatieve overproductie in te dijken. En de vraag rijst of een kwalitatieve financieel gezonde toekomst voor de landbouwersgezinnen nog mogelijk is en of de consument met het toekomstig landbouwbeleid nog garanties heeft voor een kwalitatief gezonde voeding tegen een betaalbare prijs?

Ik vrees dat het landbouwbeleid veel meer dan tot op heden rekening zal moeten houden met de praktijk te velde. Ik wil dit illustreren met een vanzelfsprekend fictief verhaal, alhoewel misschien niet zo denkbeeldig.

Een akkerbouwbedrijf met familiale structuur vreest een aanzienlijk deel van zijn bedrijfs-, en dus gezinsinkomen, te verliezen ingevolge de verplichte braaklegging. Dat gezin zal trachten zijn inkomen minstens op peil te houden en zal bijgevolg naar andere winstgevendende activiteiten uitkijken. De boer meent dat een varkensstal op de akker, zijn erf, enige compensatie kan bieden. Voor dit omschakelingsproject stapt hij naar een specialist van een grote bevriende landbouworganisatie.

Denkt u dat die specialist hem gaat zeggen: nee boer, doe dat liever niet, want de verwachtingen zijn dat er ook in de varkenssector niet verkoopbare stocks zullen komen, of nee, boer, wij raden dat af, want er is al te veel intensieve varkensteelt in de streek. En wat met de drijfmest, het milieu en de epidemische risico's?

Neen, het valt te vrezen dat die specialist er een juridische specialist bijhaalt om de vergunning in orde te krijgen, dat er een financiële specialist wordt aangesproken van een bevriende financiële instelling die voor een lening zal zorgen, dat er een expert in stallenbouw komt, enzovoort.

We moeten ons hier terdege de vraag stellen wie hier op het einde van de rit zal worden bedot. Wie is hier wie aan het beduvelen? Wie wordt van deze ongezone praktijken beter? Alvast de boer en zijn gezin niet. Ook de belastingbetaler niet en ook de politici niet, want zij krijgen altijd de schuld als het fout loopt.

Het zou goed zijn ook in de landbouwsector maatregelen te overwegen om alle betrokkenen te responsabiliseren, om elk op zijn niveau te verplichten verantwoordelijkheid te dragen voor de dingen die gebeuren. Alle betrokkenen zullen dan met een gerust gemoed de zaken kunnen groeten, ook in de toekomst. Tot zover een niet zo zeer denkbeeldig verhaal.

Ik vraag me werkelijk af of u, mijnheer de minister en uw Europese collega's, voldoende rekening houden met de muur van de maag. Het zal politieke moed vergen om onze landbouwers duidelijk en eerlijk te zeggen: dat zijn de behoeften, zoveel gaat er bij ons in Europa door de maag. En die behoeften zijn meer dan de moeite waard om te subsidiëren met geld van de belastingbetaler, enerzijds omdat het een duurzame levensgarantie is voor onze familiale landbouwbedrijven, anderzijds omdat het een kwaliteitsgarantie is voor gezonde voeding voor de consument. Ik ben

ervan overtuigd dat op die manier het geld van de belastingbetaler goed besteed wordt. Ik meen dat de landbouwers recht hebben om inzicht te krijgen in de toekomstperspectieven voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Ik meen dat het de taak is van de minister om hieraan tegemoet te komen.

Ik vraag me ook af of de nationale en Europese landbouwpolitiek in voldoende mate benaderd wordt als een sociale problematiek van het platteland. Meer dan de helft van de Europese boeren is ouder dan 55 jaar. Wordt er in het Belgische landbouwbeleid voldoende rekening gehouden met de demografische situatie en evolutie van de landbouwgezinnen? Moet de toekomst van de landbouwbedrijven niet meer vanuit deze uitgangspunten benaderd worden?

Met belangstelling kijken we uit naar de beleidsnota van de minister. Ik hoop dat alle Europese beleidsverantwoordelijken de verantwoordelijkheid op zich zullen nemen om tot een realistisch en sociaal verantwoord landbouwbeleid te komen dat onze boeren opnieuw een toekomst biedt.

Met betrekking tot de toekomst van onze vleesveehouderij wens ik aan de minister volgende vragen te stellen.

De recente onrust in landbouwmiddelen toont de bestaanonzekerheid van onze landbouwers aan, zeker voor de familiale landbouwbedrijven. Is die onrust gerechtvaardigd?

Bieden onze nationale landbouwpolitiek en het gemeenschappelijk landbouwbeleid voldoende garanties voor het voortbestaan van de familiale landbouwbedrijven?

Zal de varkenshouderij worden getroffen door negatieve marktevoluties in de toekomst?

Welke zijn de vooruitzichten voor de export van wit vlees en rood vlees?

Zullen braakleggingsmaatregelen aanleiding geven tot productieverschuiving naar vleesveehouderij bijvoorbeeld? Biedt het toekomstig landbouwbeleid voldoende garanties voor een kwalitatief hoogstaande en gezonde vleesproductie?

Wordt het landbouwbeleid voldoende gekaderd in de demografische context van onze landbouwbevolking?

Speelt ons landbouwbeleid voldoende in op de dynamiek die de verspillende en dure overproductie veroorzaakt? Worden hierin evenwichts- en controlemechanismen voorzien om toekomstige productieverschuivingen op voorhand op te vangen?

Wordt er in de landbouwpolitiek rekening gehouden met eventuele milieu-effecten?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, ik wordt hier vandaag aan een serie ondervragingen onderworpen en daardoor kan ik in antwoord op de vraag van de heer Vanlerberghe herhalen wat ik reeds bij het begin van mijn antwoord op de interpellatie in verband met de groentesector van de heer Steenbergen heb gezegd, ook al moet zijn antwoord hier zeker wat meer genuanceerd zijn.

De Belgische landbouw in zijn geheel heeft in 1992 een zeer moeilijk jaar gekend, wat nogal wat onrust bij de boeren heeft veroorzaakt. De problemen hier worden gelukkig alleen door conjunctuurschommelingen veroorzaakt. De vleeshouderij en in het bijzonder de sector van het rundvlees, kent echter een structureel probleem. Europa heeft op het ogenblik meer dan 1 miljoen ton rundvlees in zijn frigo's opgeslagen en daardoor een nieuw record gevestigd. De structurele overproductie kan dus niet meer worden ontkend. Vaak tracht men hiervoor allerlei sussende verklaringen te geven, maar de uitleg is nooit sluitend of afdoend. De overproductie wordt bijvoorbeeld geweten aan de invoer uit de Oost-Bloklanden, maar dat gebeurt nu al zolang dat de stallen ginder nu al lang leeg moeten staan. Het belang van de uitvoer uit het Oost-Blok is ten andere nooit duidelijk aangetoond.

Voor dit structureel probleem hebben wij reeds een oplossing pogen te vinden in het kader van de hervorming van het Europees landbouwbeleid. In de sector van de vleeshouderij willen wij de intensieve teelt inperken ten voordele van de extensieve vleeshouderij. Wij willen komen tot een dunnere bezetting en in die zin spreekt men van grootvee-eenheden per hectare. Dit kan hoogstens indirect een vorm van braakligging worden genoemd. Alleszins zullen compensaties, subsidies of premies in de vleeshouderijsector alleen nog worden toegekend aan de bedrijven die aan bepaalde criteria inzake minder intensieve vleeshouderij voldoen.

Een tweede probleem is dat precies de sector van de vleeshouderij behoort tot die sectoren die het meest door de nieuwe GATT-overeenkomst worden geraakt. De interpellant heeft daarop zelf reeds gewezen. Verschillende elementen spelen hierbij een rol en maken ons ongerust. Wij moeten een minimale invoer toelaten, die wij moeilijk kunnen inschatten. Het GATT-akkoord zou bovendien een clause bevatten die de export naar Zuid-Azië verbiedt voor Europese bedrijven. Hierover zullen wij echter meer zekerheid bekomen.

In de landbouwraad hebben wij kunnen bereiken dat de discussie over het Protocol van Washington en over de hervorming van het landbouwbeleid niet wordt afgesloten, hoewel het voorzitterschap een resolutie had willen laten goedkeuren, die het landbouwhoofdstuk onbespreekbaar verklaarde tot er in Genève een definitief akkoord inzake de wereldhandel wordt gesloten.

Gelukkig hebben wij in de Europese Landbouwraad een blokkeringsminderheid gevonden, waardoor de resolutie van de voorzitter niet kon worden aanvaard. Daardoor kunnen wij bij elke zitting het GATT-akkoord en het Protocol van Washington opnieuw op de agenda plaatsen en de verdere evolutie blijven volgen. Het is een belangrijk element dat ik in de Senaat nog niet heb vermeld.

Wanneer we over de vleeshouderij spreken, dienen wij twee grote sectoren te beschouwen. De interpellant heeft uitvoerig gesproken over de varkensteeltsector, maar er is ook nog de runderhouderij. Er is een groot verschil tussen deze twee sectoren. De varkenshouderij is immers, zoals ik zoëven heb toegeleid in verband met de groentesector, in feite een vrije sector. Er zijn hiervoor helemaal geen verplichtingen opgelegd. De vrije markt domineert hier, ook inzake prijsvorming. Er is geen prijsvermindering opgelegd, er zijn geen quota aanwezig, zodat we hier kunnen spreken over een echte commerciële sector. Voor de runderkweek is er een sterkere beperking. Er zal hier dus minder aan intensieve kweek kunnen worden gedaan. Men zal er meer overstappen naar extensieve kweek, zoals bepaald in de begeleidende maatregelen van de Europese hervorming waarvoor ikzelf, in de eerstvolgende dagen, voorstellen zal formuleren voor mijn beleidsnota. Het is belangrijk dat er bijna automatisch een kleinere productie zal ontstaan. Bijgevolg moet er ook minder worden gevreesd voor de gevolgen van de braaklegging in andere sectoren. De mogelijkheden voor expansie, voor het oprichten van nieuwe bedrijven zijn in de veehouderij immers reeds zeer sterk beperkt.

Ook in verband met de varkenssector moet niet te sterk worden gevreesd voor de gevolgen van de braaklegging. In de streken waar nu de varkenssector is gelokaliseerd zijn er weinig grote graanboeren. In de directe omgeving van de varkenshouderijen zal er dus weinig braaklegging zijn. Ik heb in mijn antwoord aan de heer Steenbergen reeds gezegd dat er in de graansector toch nog altijd 92 ton graan op 14 tot 15 hectaren mag worden geproduceerd. Het is toch belangrijk deze zaken even duidelijk te maken.

Specifiek in verband met de toekomst van de Belgische vleeshouderijen moet ik u zeggen dat de varkenssector momenteel, door het systeem van heffingen en restituties, een relatief sterke communautaire preferentie geniet. Dit betekent dat de verkoop, de afzet, in de Europese landen in belangrijke mate is bevoorrecht. We mogen bijgevolg zeggen dat er in het kader van de Europese eenheidsmarkt relatief weinig problemen zijn. De geleidelijke afbouw van deze beleidsinstrumenten, de restituties die de communautaire preferentie moesten waarborgen en die nauw samengaan met de verlaging van de communautaire voederprijzen de toezegging van een verhoogde gegarandeerde invoer, de

minimale invoer uit derde landen, zou deze communautaire preferentie kunnen afzwakken. Dat zal echter, zoals ik reeds heb gezegd, gebeuren over een langere periode, namelijk tot 1999.

Hier kan dus wel een probleem ontstaan. Men zal namelijk aandacht moeten hebben voor een evenwichtige productie-beheersing omdat de mogelijkheden tot bijsturing ingeval van een marktverstoring beperkt zullen zijn. Men zal dus in deze sector nog moeilijk onbeperkt kunnen uitbreiden wanneer de prijzen zouden dalen ingevolge marktsituaties.

Inzake de uitvoer van vlees is het duidelijk dat een beperking van de gesubsidieerde uitvoer, zoals beoogd in het GATT-akkoord, ook gevolgen zal hebben voor ons land. Er is geen enkele beperking voor de niet-gesubsidieerde uitvoer. Het is moeilijk om op het ogenblik het effect van dit akkoord voor België te bepalen. Toch wil ik onderstrepen dat onze uitvoer van vlees vooral is gericht op de Europese lidstaten. Voor de sector van het rundvlees had de uitvoer naar derde landen, die zou kunnen worden bemoeilijkt, het jongste jaar voor het overgrote deel betrekking op de verkoop van interventievlees, vlees dat in het kader van het Europese overschottenbeleid werd aangekocht. Ik kan u verzekeren dat de kwaliteit van dit vlees niet erg hoog is.

In het kader van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid werden drie begeleidende maatregelen voorgesteld.

Een eerste steunmaatregel betreft het aanwenden van produktiemethoden in de landbouw die verenigbaar zijn met de vereisten ter bescherming van het leefmilieu. Het Europese beleid voorziet in structurele maatregelen, die tot gevolg hebben dat men evolueert naar een minder intensieve landbouw, maar ook naar een minder intensieve veeteelt.

Een andere begeleidende maatregel geeft meer steun voor bebossing van landbouwgebieden, waardoor een aantal landbouwers een alternatief inkomen kunnen verwerven uit de houtsector. In Europa bestaat immers een grote behoefte aan hout. Deze beide maatregelen moeten verplicht worden toegepast door alle lidstaten. Ook ons land moet in dit verband voorstellen doen; de landbouwers zullen echter vrij zijn om al dan niet aan dergelijke bebossingsprogramma's als alternatief voor een intensieve landbouw deel te nemen. Het spreekt vanzelf dat wij deze maatregelen zo gunstig mogelijk moeten presenteren opdat er een positieve respons zou zijn.

Ik heb reeds gesproken over een andere maatregel die u eveneens aanhaalt met betrekking tot de demografische situatie van onze landbouwbevolking. Een andere facultatieve maatregel bestaat in het bepalen van voorwaarden voor vervroegde uittreding uit de landbouw. Ik heb hierover reeds uitgebreid gesproken in het kader van de interpellatie van de heer Steenbergen.

Het algemene deel van uw interpellatie betreft de toekomstkansen van de Belgische landbouw, met name van de familiebedrijven. Zoals u weet werd hierover reeds gesproken en werken wij aan de voorbereiding van een beleidsnota. Vanochtend heb ik samen met de gewestelijke ministers van de drie regio's de laatste hand gelegd aan de nota, die ik binnenkort aan de Ministerraad hoop te kunnen voorleggen. Deze beleidsnota moet perspectieven bieden voor de landbouwbevolking. Ik hoop eveneens via deze nota sympathie te verwerven voor de problematiek van de landbouw en de hele bevolking te overtuigen van de noodzaak van het voortbestaan van een performante en leefbare landbouw, vooral in de familiebedrijven.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER DE NOODZAAK VAN EEN VERBOD OP DE HANDEL IN IN HET WILD GEVANGEN DIEREN EN BEPERKING VAN DE HANDEL IN DOOR DE MENS GEKWEKTE WILDE DIEREN.

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR « LA NECESSITE D'INTERDIRE LE COMMERCE DES ANIMAUX CAPTURES A L'ETAT SAUVAGE ET DE LIMITER LE COMMERCE DES ANIMAUX SAUVAGES ELEVES PAR L'HOMME »

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over « de noodzaak van een verbod op de handel in in het wild gevangen dieren en beperking van de handel in door de mens gekweekte wilde dieren ».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, vandaag de dag neemt de snelheid waarmee diersoorten uitsterven of met uitsterven worden bedreigt, onrustwekkend toe. De oorzaak is geen natuurfenomeen. *World Wide Fund for Nature* vermeldt als eerste belangrijkste factor het verdwijnen van de biotopen en op de tweede plaats de handel in in het wild gevangen dieren. Door deze interpellatie trachten we u aan te sporen de tweede oorzaak weg te nemen.

Het grote publiek wordt geregeld geconfronteerd met de TV-beelden over de schrijnende toestand waarin exotische vogels op Brucargo aankomen. Honderden tropische vogels worden in erbarmelijke omstandigheden vervoerd. Daarvan kunnen slechts enkele tientallen van een wisse dood worden gered door het Koninklijk Belgisch Verbond voor de bescherming van vogels en Veeweyde, na veel gehakketak met de handelaar en na dagenlange inzet in revalidatiecentra. Het zijn even zo vele aanduidingen dat België moet stoppen nog langer de handel in in het wild gevangen dieren toe te staan. De import en het transport van dergelijke dieren moeten en kunnen worden afgebouwd. Voor een dergelijke benadering bestaat zeker het nodige maatschappelijke draagvlak.

Mijnheer de minister, de regering en u als bevoegde minister moeten nu uw politieke verantwoordelijkheid opnemen. Het wordt de hoogste tijd dat u niet langer doet alsof uw neus bloedt. U mag niet langer toestaan dat gewetenloze handelaars in in het wild gevangen dieren hun winstgevendende roofbouw voortzetten. Slechts een handelsverbod op in het wild gevangen dieren zal het welzijn der dieren en het behoud der soorten in hun milieu van oorsprong echt dienen.

Alle goede Cites-bedoelingen ten spijt, heeft de jarenlange druk op de handelaars het uitsterven van soorten niet afgeremd en de catastrofale mortaliteit van exotische dieren niet beperkt. Hoewel er voor heel wat soorten geen voldoende gegevens beschikbaar zijn, is sterfte onder de vogels ten gevolge van de handel zeer goed gedocumenteerd. Men schat dat 80 pct. van de initieel gevangen vogels omkomen vóór ze de uiteindelijke handelaar bereiken.

De oorzaken van de massale sterfte zijn talrijk, onder meer verzending van ondervoede, geparasiteerde en/of zieke dieren, onaangepaste transportkooien, ondeskundig en onoordeelkundig transport en te lange reis- en wachttijden.

Alle voorgestelde maatregelen om de sterftecijfers te drukken, bijvoorbeeld een verbetering van de pre-exportomstandigheden door het verplicht verschaffen van voedsel en water, een vaccinatie vóór verscheping, betere vervoersomstandigheden door minder vogels in een kooi te transporteren, worden de facto niet gerealiseerd. Spijtig genoeg staan al deze maatregelen haaks op de grootschalige handel in vogels en zijn ze noch afdwingbaar, noch controleerbaar.

Nochtans blijft de internationale gemeenschap op dit doodlopend pad van de strengere aanpak voortstrompelen. Europarlementslid mevrouw Ewing-Jackson pleit in haar ontwerpresolutie voor verstrenging van Verordening 3626/82 betreffende de toepassing in de Gemeenschap van de overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren en plantensoorten. De huidige internationale Cites-overeenkomst biedt te veel ontsnappingsroutes. Daarover is iedereen het eens.

De groenen menen dat zelfs een verstrakking van de overeenkomst via de voorgestelde wijziging van de Europese Verordening 3626/82 het probleem niet werkelijk oplost. Zolang de handel in een aantal in het wild gevangen dieren mogelijk blijft, zal de controle niet waterdicht kunnen worden georganiseerd en de smokkel niet efficiënt kunnen worden bestreden.

Het uitbreiden van de diergeneeskundige controles op de luchthaven is wenselijk, maar zal dit laatste probleem niet oplossen. Zelfs een optimaal functionerende dienst- en opvangcentrum op de luchthaven — iets wat nu nog ontbreekt — zal, en dan nog slechts in het allerbeste geval, het dierenleed verminderen. Het behoud der soorten in hun biotoop van oorsprong wordt daardoor niet veilig gesteld. De huidige Belgische aanpak vertoont naar dierenwelzijn toe ook nog het nadeel dat alleen de transporten van Cites-dieren vergunningsplichtig zijn en dus eventueel gecontroleerd kunnen worden. « Mijn diensten werden voor deze zending niet opgeroepen om een controle te verrichten aangezien het niet om door de Conventie van Washington beschermde vogels ging en ze evenmin onderworpen waren aan dierengezondheidsvoorschriften », dit gedeelte van het antwoord van de bevoegde minister van Landbouw op mijn schriftelijke vraag nummer 47 van 13 augustus 1992, is duidelijk. Daardoor wordt immers noch het doel van bescherming van de soorten in hun biotoop van oorsprong, noch het dierenwelzijn, bereikt, aangezien het duidelijk alleen maar gaat om het beschermen van Cites-dieren.

Strengere reglementering is eigenlijk een maat voor niets. De Verenigde Staten hebben de handel in wilde vogels al jaren veel strenger gereguleerd dan eender welke EG-lidstaat. Deze regulering faalde op het gebied van de toepassingen en slaagde er niet in om het probleem van de handel van in het wild gevangen vogels op te lossen. In 1990 deed een werkgroep, waarvan ook handelaars deel uitmaakten, een aanbeveling om de handel in in het wild gevangen vogels stapsgewijs stop te zetten.

Men kan immers de handel in in het wild gevangen dieren niet rechtvaardigen. De argumentatie dat die buitenlandse deviezen een stimulans betekenen voor het in standhouden van het natuurlijk habitat moet sterk worden gerelativeerd. De winst komt slechts in een zeer geringe mate de lokale bevolking echt ten goede. Ook een ander argument wordt veel misbruikt, met name dat de handel in wilde dieren noodzakelijk is om het milieu tegen « pests » te beschermen. Slechts een zeer kleine fractie van de vogels kan echt beschouwd worden als « pests » of ongedierte, hoewel de handel alle zaadeters zo noemt, ongeacht de aantallen individuen van een bepaalde vogelsoort ter plekke.

De handel in in het wild gevangen dieren brengt ook risico's mee voor de gezondheid. De gevaren van zoönosen voor mens en huisdier worden zwaar onderschat. De papegaaienziekte is een van de ziekten die zo bij ons wordt verspreid.

Daarnaast wijzen wij erop dat een verbod op de handel veel eenvoudiger is en aanzienlijk goedkoper te handhaven dan de huidige regeling die vooronderstelt dat ter zake ondeskundige douanebeambten honderden soorten kunnen determineren.

Het voorgestelde Belgisch verbod op de handel in in het wild gevangen dieren via onder meer Brucargo past in een internationale tendens. Immers, meer en meer luchtvaartmaatschappijen zien de facto af van het vervoer van dergelijke vrachten des doods, onder druk van de steeds alerter wordende publieke opinie.

Meer dan honderd maatschappijen hebben al verklaard niet langer exotische vogels voor de handel bestemd te willen vervoeren, onder meer: Aerolinas Argentinas, Air France, Austrian Air, British Airways, BTA, Cathay Pacific, Chechoslovak Air, Delta, El Al. Ik zal ze niet alle honderd opsommen, maar gelukkig staat ook Sabena op de lijst.

Brucargo zou niet langer mogen worden gebruikt door het handjevol luchtvaartmaatschappijen die nog in het wild gevangen dieren vervoeren voor handelsdoeleinden voor bevoorrading van de interne markt.

De aanpak die wij voorstellen dient wel degelijk het behoud van de soorten in het land van oorsprong. Handelaars in de landen van oorsprong geven toe dat door die beslissingen hun handel met 50 pct. is verminderd.

Uitzonderingen op het verbod kunnen worden toegestaan. Dan moet men wel duidelijk aantonen dat de handel noodzakelijk is om het voortbestaan van de desbetreffende soort te bevorderen of dat het dier in kwestie de enige mogelijkheid is voor experimenten voor geneeskundige doeleinden.

Om misbruiken van deze clausule te vermijden, stellen we als noodzakelijke voorwaarde het voorafgaandelijk unaniem advies van de Raad voor dierenwelzijn.

De handel in door de mens gekweekte wilde dieren moet ook beperkt worden. We vragen bijgevolg een verregaande wijziging van artikel 10 van de wet op de bescherming van de dieren van 14 augustus 1986.

We dienen zelf daarover een wetsvoorstel in met de volgende krachtlijnen. Ter bescherming van de inheemse planten- en diersoorten wordt de handel in levende dieren die daarvoor een bedreiging vormen, beperkt. Ervaringen met de brulkikker duiden aan dat dergelijke dieren niet verkocht mogen worden aan particulieren. Het gevaar van een vernietigende impact van dergelijke diersoorten na ontsnapping of vrijlating in de natuur, is te groot gebleken. De Koning moet deze lijst jaarlijks herzien.

Het verbod op de handel van primaten voor privé-personen en privé-verzamelingen is logischer en vloeit voort uit dierenwelzijnsnoden.

Om te beletten dat de bloeiende smokkel in in het wild gevangen dieren zou worden gecamoufleerd, moeten de door de mens gekweekte dieren via duidelijk en gemakkelijk zichtbare en onuitwisbare tekens worden gemerkt. Voor vogels stellen we een voetring voor; voor andere dieren krijgt de Koning de opdracht een sluitende regeling uit te werken.

Om de gevaren voor de volksgezondheid te verminderen, moeten de dieren die drager kunnen zijn van zoönosen adequaat worden ingeënt.

Na onze visie zou ik graag het standpunt van de minister verneemen en daarom stel ik de volgende vragen.

Ten eerste, kan de minister aantonen dat de verstrakking van de invoer voorgesteld in de Europese ontwerpverordening voor de aanpassing van de Cites-regeling voldoende garanties biedt voor de bescherming van de wilde diersoorten in de landen van oorsprong en van het dierenwelzijn?

Ten tweede, welke standpunten heeft ons land ingenomen naar aanleiding van de voorbereiding van de wijziging van de Europese verordening?

Ten derde, op basis van welke argumenten is die positie bepaald?

Ten vierde, welk is de visie van de Hoge Raad voor het dierenwelzijn in verband met een verbod op de handel in in het wild gevangen dieren en een beperking van de door de mens gekweekte wilde dieren? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Cuyvers heeft omstandig gehandeld over het verbod op de handel in in het wild gevangen dieren en de beperking van de handel in door de mens gekweekte dieren. De heer Cuyvers stelde vier vragen waarop ik een antwoord zal geven.

Ik herhaal dat het departement van Landbouw, dat bevoegd is voor dierenbescherming en het dierenwelzijn, heel gevoelig is voor deze materie en dat het beschikt over heel bekwaam personeel. Dr. Evrard, een ambtenaar van mijn departement, is ten zeerste bekommerd om deze materie en volgt voor ons in verschillende technische commissies de werkzaamheden op Europees niveau.

De eerste vraag was of ik kan aantonen dat er beterschap zal zijn als gevolg van de aanpassing van de regeling. Het voorstel van EG-verordening betreffende het bezit en de handel van specimen van fauna en flora, zoals voorgesteld door de Commissie, heeft als voornaamste doel de administratieve en technische lacunes van verordening 3626/82 op te vangen en de toepassing van de Conventie van Washington in de EG te verbeteren.

Vergeleken met de huidige wetgeving wordt het werkingsgebied van de verordening gevoelig uitgebreid door de opname van deze bijkomende categorieën: alle soorten waarvoor reeds beschermende maatregelen gelden binnen de EG, zoals de soorten opgenomen in de vogelrichtlijn en de babyzeehondjes, bedreigde of zelfzame soorten die niet beschermd zijn door een EG-wetgeving en niet-bedreigde soorten die weinig kans maken om het vervoer of de gevangenschap te overleven.

De Commissie beoogt met haar voorstel niet enkel een betere soortbescherming in de landen van oorsprong, maar houdt tevens rekening met dierenwelzijnsaspecten.

Ik wil er tevens op wijzen dat de EG-richtlijn van 19 november 1991 betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer vervolledigd zal worden door een specifieke richtlijn inzake de voorwaarden waaronder exotische dieren vervoerd zullen moeten worden.

Op de tweede vraag, antwoord ik mijnheer Cuyvers, dat het bijna onmogelijk is om in het kader van deze interpellatie de standpunten weer te geven ingenomen door de afgevaardigde van ons land bij de bespreking van dit commissievoorstel. Die variërend naargelang de artikelen en zelfs naargelang van de verschillende onderdelen van artikelen. Bovendien was het standpunt afhankelijk van interpretaties of aanpassingen van sommige andere artikelen. Algemeen heeft onze afgevaardigde de noodzaak onderschreven om de EG-verordening 3626/82 aan te passen aan de huidige realiteit en noden inzake de handel in wilde dieren, maar terzelfder tijd heeft hij gewezen op de materiële onmogelijkheid van de meerderheid van lidstaten om de wetgeving met haar aanzienlijke toename van administratieve lasten, op degelijke wijze toe te passen. Dit is het probleem met de meeste Europese richtlijnen. Men moet steeds nagaan of men over de nodige personen beschikt om het naleven ervan te controleren en of die personen dan ook gemotiveerd zijn om desgevallend op te treden.

Wat uw derde vraag betreft, deel ik u mede dat het commissievoorstel werd toegezonden aan een dertigtal belanghebbende verenigingen en aan de leden van het wetenschappelijke comité van de Cites en die van de Raad voor dierenwelzijn. De ontvangen antwoorden, twaalf van de verenigingen en vier van de leden van het wetenschappelijke comité, werden samen met de resultaten van overlegvergaderingen met andere betrokken departementen, die van Leefmilieu, Financiën en Buitenlandse Zaken, en met de Gewesten verwerkt tot de door ons land verdedigde standpunten.

Het antwoord op uw vierde vraag, mijnheer Cuyvers, is vervat in wat voorafgaat. Geen enkel lid van de Raad voor dierenwelzijn heeft zich uitgesproken over het genoemd voorstel. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel vast dat naar analogie met de bescherming van de ozonlaag en het beperken van de ozonkillers wij met de aanpassing van het verdrag te laat zijn. Wij nemen nu maatregelen die misschien efficiënt zouden zijn geweest in de jaren zestig. In het jaar 2000 zullen wij waarschijnlijk tot het inzicht komen dat de enige manier om de wilde dieren in hun land van oorsprong effectief te beschermen, een volledig verbod is op de handel. De minister heeft overigens in zijn antwoord een overtuigend argument gegeven voor deze stelling.

De minister verklaarde ook dat onze afgevaardigde heeft onderstreept dat veel landen in de materiële onmogelijkheid verkeren om de wetgeving op de Cites-bescherming op een degelijke wijze toe te passen. Het is evident dat met weinig personeel de toepassing van een zeer complexe wetgeving moeilijk te controleren is. Laten wij dus consequent zijn. Ofwel moeten het personeel en de scholingsgraad drastisch toenemen. De minister zal daarop antwoorden dat dit een juiste opmerking is, maar dat hij daartoe niet over de nodige middelen beschikt. Ofwel moeten wij de handel in het belang van de dieren en in het belang van de landen van oorsprong, effectief aan banden leggen.

Op mijn derde vraag heeft de minister geantwoord dat hij een dertigtal belanghebbende organisaties heeft gecontacteerd en dat er twaalf hebben gereageerd. Dit zullen wellicht overwegend or-

ganisaties zijn die belang hebben bij de handel. Ik betreur samen met de minister dat de Hoge Raad voor dierenwelzijn geen advies heeft uitgebracht. Ik vraag mij echter af waarom zij dat niet hebben gedaan. Heeft de minister wel degelijk aan elk lid van de Hoge Raad om advies gevraagd en vinden deze het problemen niet belangrijk genoeg of werd het advies niet gevraagd? Wij moeten in elk geval de samenstelling van die Hoge Raad voor dierenwelzijn opnieuw bekijken.

Mijnheer de Voorzitter, de antwoorden van de minister hebben mij verstrekt in de mening dat wij verder moeten gaan in de richting van een verbod op de handel van in het wild gevangen diersoorten en dat wij om dat te bereiken ook de handel in door de mens gekweekte diersoorten die gelijken op in het wild gevangen diersoorten, aan banden moeten leggen.

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heer Bougard, luidt:

« De Senaat:

Gehoord hebbende de interpellatie van de heer Cuyvers en het antwoord van de minister,

Is van oordeel dat de aanpassing van de huidige Cites-reglementering voor de handel in wilde dieren via de Europese ontwerpverplichting van de wilde dieren niet die bescherming zal geven die ze verdienen,

Vraagt derhalve aan de minister stappen te ondernemen om de ontwerpverplichting te versterken,

Vraagt maatregelen op Belgisch niveau om de handel in wilde dieren aan banden te leggen. »

De tweede, ingediend door de heren Verschuere en Didden, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw en het antwoord van de minister,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Cuyvers au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, et la réponse du ministre,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij stemmen later over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VOORSTELLEN VAN WET

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS DE LOI

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen van wet waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions de loi dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen van wet in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions de loi sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen van wet, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions de loi, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

PROJET DE LOI — ONTWERP VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le Gouvernement a déposé un projet de loi relatif à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et concernant l'Agence nationale de contrôle nucléaire.

De Regering heeft ingediend een ontwerp van wet betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortvloeiende gevaren en betreffende het Nationaal Agentschap voor nucleaire controle.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Mme Herzet a déposé une proposition de loi modifiant l'article 369bis du Code pénal relatif à l'enlèvement d'enfants.

Mevrouw Herzet heeft ingediend een voorstel van wet tot wijziging van artikel 369bis van het Strafwetboek betreffende de ontvoering van kinderen.

Cette proposition de loi sera imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

INTERPELLATIE — INTERPELLATION

Verzoek — Demande

De Voorzitter. — De heer Cuyvers wenst de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken te interpellieren over « de Belgische houding tegenover het ontwerp van Europese richtlijn 88/496 betreffende de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen of met andere woorden betreffende het patenteren van genetisch gewijzigde levende wezens ».

M. Cuyvers désire interpellier le Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « la position de la Belgique à l'égard du projet de directive européenne 88/496 concernant la protection légale des inventions biotechnologiques ou, en d'autres termes, l'octroi de brevets relatifs à des organismes génétiquement modifiés ».

De datum van deze interpellatie wordt later bepaald.

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le mardi 19 janvier 1993, à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw dinsdag 19 januari 1993, om 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 17 h 5 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 17 h 5 m.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de inoverweging genomen voorstellen van wet:

Liste des propositions de loi prises en considération:

Tot wijziging van de wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting (van de heer Taminiaux c.s.);

Modifiant la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion (de M. Taminiaux et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot het heropenen van de termijnen voor het aanvragen van het statuut van verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden (van de heer Evers).

Tendant à rouvrir les délais d'introduction des demandes d'octroi du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit (de M. Evers).

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.